

प्रस्तावना ।

इह हि अतिमीणभवारण्यपरिश्रमणानुभूतनानाविधदु खदारिद्र्यरोगशोकाद्यानवरतसत्तासन्त करणा मन्दमतयो भव्यान्निस्तथाविधसत्पुरुषसं-
सेवितसम्यक्त्वादिरुद्धनियमाना फल स्वर्गापवर्गप्रमुखानुत्तरमुखसप्त श्रमणगोचरीकृत्य यथाशक्ति स्वोचिते धर्मकर्मणि यत्तेरन्निति हेतो. श्रोतुजनचेत-
श्चमकारकारिण्यलद्वृतावान्तरकथामिरपवर्धिता सरलप्राकृतमायामयी गद्यपद्यात्मिका रत्नतीरतशेखरनृपयो. पर्वतिथिषु निरतिचारव्रतपरिशीलनदृता-
दिविषया रत्नशेखरी-कथा परोपकारैकप्रवीणचेतोमि श्रीमद्भिज्जिनहर्षगणिभिर्निर्मयदेति—

“सिरिचित्तदूडनगरे जिनभगवत्सर्गि सन्मओ मरिए । सिरिजयचंदमुणीसरसीसेण मुअस्स भत्तीए ॥”

“पागयवधेण कहा लिहिया जिणहरिससाहुणा एसा । ता नदठ जियलोए जाय जयइ वीरजिणतीत्य ॥”

एतस्या अयसानगाथाद्वयान्लोकनेन श्रीमज्जयचन्द्रसूरिशिष्यश्रीजिनहर्षसाधुमिश्रिनरूडनगरे विहितेति स्फुटमेव ।

एते श्रीमज्जिनहर्षगणय कदाभूवन् इत्येतद्विषयस्य निर्णयस्तु—विक्रमादित्यपञ्चदशशताब्द्या उत्तरार्धे. पौडदशशताब्द्याः प्रारम्भार्त्ती
मुप्रसिद्ध एव, तथापि विशेषार्थिना मुद्रितसम्पत्त्वर्कौमुदीप्रस्तावनातोऽप्येव ।

अस्यां कथायां सप्तमाष्टमनयमगाथोक्तस्य पर्वनिधिपौपाद्यादिरूपधर्मकर्त्तव्यस्य सर्वप्रयत्नेन करणं तन्माहात्म्यवर्णनं च कृतमस्ति, तेन कल्याणकय-

तिरिक्तास्वन्यतियिष्यपि पौपथादिधर्मकार्यं न कर्तव्यमिति न वाच्यं श्रीमदुमास्वातिवाचकाग्रणीविरचिततत्त्वार्थमहासूत्रस्य श्रीमद्भरिभद्रसूरि-
सिद्धर्षिप्रणीतवृत्तयोः प्रतिपदादिष्वपि पौपधकरणस्य साक्षादुक्तत्वानिष्कृष्टकर्मनिर्जराहेतुत्वाच्च सर्वासु सिद्धिषु तत्साराधानं गुणावहमेव ।

एभिर्वाच्यमशिरोरत्नैर्निर्मिताः सज्जनजनानन्ददायका अपरेऽपि वस्तुपालचरित्र-सम्भवत्वकौमुदी-विंशतिस्थानकचरित्राद्या प्रन्था
दृष्टिपथमवतरन्ति ।

एतस्याः संशोधनसमये पुस्तकव्रित्तयं समुपलब्धम् । तत्र प्रथमं पत्तनीयसागरगच्छसंविधिभाण्डागारसत्कं पञ्चदशपत्रात्मकं नातिशुद्धम् ।
द्वितीयं तु पत्तनस्थवाडीपार्थनाथपुस्तकागारसत्कं द्वादशपत्रात्मकमतिशुद्धं 'संवत्. १५१२ वर्षे ज्ये. शु. ५ दिने खदिरालयनगरे महोपाध्याय-
चारित्ररत्नगणिशिष्य पं. हंसदेवगणिनाऽलेखि' इत्येतत्संवत्सरे लिखितम् । एते द्वे अपि मुद्रावकवाडीलालदलालद्वारा संप्राप्तम् । तृतीयं च पत्तनी-
यतपगन्धीयपुस्तकागारसत्कं प्रथमपत्रोन्मेकविंशतिपत्रात्मकं नातिशुद्धं श्रेष्ठिहालाभाद्-तनुज-लेहेरचन्द्र-द्वारा संप्राप्तम् । एतत्पुस्तकत्रितयाधारेण
संशोधनकर्मणि साहाय्यं समुपलभमानः पुस्तकसमर्पणोदाराणां परोपकृतिपरंपरां न प्रस्मरामः ।

एतत्पुस्तकव्रित्तयाधारेण सावधानतया संशोधितेऽप्यत्र निबन्धे यत्र कचनाशुद्धिर्दृष्टिदोषेणाक्षरयोजकदोषेण वा संजाता दृष्टिपथमवतरत्तत्र
संशोधयन्तु विद्वद्भ्यां इति प्रार्थयते—

संवत् १९७४ वर्षे कार्तिकशुक्लपूर्णिमायां }
ता. २९-११-१७. सिस्यन्दे मोहमय्यामलेखि । }
प्रवर्तकश्रीमत्कान्तिविजयचरणचञ्चरीकः
चतुरविजयो मुनिः ।

॥ अहम् ॥

न्यायाम्भोनिधिश्रीमद्विजयानन्दसूरिभ्यो नमः ।

श्रीमद्-जयचन्द्राचार्यविनेय-श्रीजिनहर्षगणिविरचिता

रयणसेहरी कहा ।

कक्षाणलच्छिनिलयं, नमिऊणं वंदमाणजिणचन्दं । पवतिहीण विआरं, भणामि भणिआणुसारेणं ॥ १ ॥
अह अन्नया कयाई, तियसिन्दनरिन्दनमियपयकमलो । मोहतिमिंसुमाली, सुहदेऊ सयलजीवाणं ॥ २ ॥
रायगिहे वरनयेरे, गुणसिलए चेईएँ विसालम्मि । सिरिगोअमाइगणहरपरिवरिओ वीरजिणनाहो ॥ ३ ॥
विहरन्तो संपत्तो, जाओ नयरम्मि परमआणन्दो । देवेहिं निम्मविअं, ओसरणं तस्स पुण तत्थ ॥ ४ ॥
अह सेणिओ नरिन्दो, इन्दो इव सयलरिद्धिसंपन्नो । जिणवरवन्दणहेउं, समागओ परमभक्तीए ॥ ५ ॥
इत्थन्तरम्मि विहिणा, वन्दित्ता जिणवरं महावीरं । पुच्छइ गोयमसामी, सुरनरखयरिन्दपरिवरिअं ॥ ६ ॥

तेलुक्कनाह ! साहसु, किञ्चित् अ पवाणि किं फलं तेसिं । तन्भङ्गे को दोसो, भणइ जिणो गोयमा ! सुणसु ॥ ७ ॥
 संवच्छरिअं पच्चं, चउमासतिगं च होइ णायवं । चउइसि पुत्तिमासी, इक्कारसि अट्टमी जुत्ता ॥ ८ ॥
 बीआ सुअतिहिसहिआ, इमाणि पवाणि हुन्ति जिणसमए । कायवो एएसु य, सव्यपयत्तेण पुण धम्मो ॥ ९ ॥
 उक्तं च—

“संवच्छरचाउम्मासिएसु अट्टाहिआयु अ तिहीसु । सवायेण लग्गइ जिणरपूआतगुणेसु ॥ १ ॥”
 पवेसु एसु विहिणा, जिणिददिट्ठेसु जो कुणइ धम्मं । सो पावइ परमपयं, लहिज्जण पहाणसुक्खाइं ॥ १० ॥
 पायं एएसु नरो, भायम्मि सुहासुहम्मि वट्टन्तो । परमअअं वन्धइ, नियपरिणामेण सारिच्छं ॥ ११ ॥
 जिणपूआसीलओ, धम्मज्झाणी तिदण्डविरओ अ । तह सामाइअपोसहपच्चक्खाणेसु उज्जुत्तो ॥ १२ ॥
 एएसुं दिवसेसुं, जीवो उअचिणइ नत्थि संदेहो । वेमाणियदेवाणं, उत्तममणुआण वा रिद्धिं ॥ १३ ॥
 पवाणुट्ठाणफले, दिट्ठन्तं रयणसेहरनिउत्तस । रयणवईए अ तहा, पभणइ तित्थक्करो तत्थ ॥ १४ ॥
 तस्म पुण चरिअं आगमेसु एवं भणिज्जइ । जहा—

इहेन जम्बुदीपे दीपे भारहे वासे पवरनयरगुणगणालङ्घिअं रयणपुरं नाम नयरं । जत्थ सिरिजिणिन्दमन्दिराइं
 अगिरिसिहराणीव सव्वसुवन्नमयाइं मया णन्दणरुमलालङ्घियाइं सुमणोजणमणोनिब्बुइकराइं च । जत्थ पुण

गंधदा इव उन्नयनंसमणोहरा दाणदुहलियकरा य । नायरत्तणा चिज्जगण व केवलपरोवयारकलाकुमला । बवहारिणो
पुण रायंहंस व विमलोभयपक्खकलिआ परमविवेगलच्छीसोहिआ ज । तत्थ सूर व तेअंसी सोम व सोमवयणो
कप्पत्तु व अणयरयदाणनिरओ सुणिजण व सया समिइकुसलो सायर व गम्भीरो नयमगधुरंधरो अणेगरायस-
यनमियपयपेक्कुरुहो रयणसेहरो णाम राया रज्जं कुणइ ॥

निरुयमसोहग्गमयं, दद्रूणं तस्स रूवगुणरिद्धिं । इन्दो वि देवराया, झूरइ नियमेण नियरूवं ॥ १५ ॥
तस्स पुण रूवसोहग्गवन्नणे कविजणाण नियमेण । तईआ तिहुअणमज्जे, दरिहया कावि सज्जाया ॥ १६ ॥
तस्स पुण दुईयं हियं तईअं नयणं, चउवुद्धिनिहाणं उत्तमजणगुणरायहाणी सव्वनयमगपयासदीवो सयावि
रायकज्जेगनिरओ मइसायरो नाम महागन्ती ।

अवब्भुयगुणसहिअं, सुणिऊणं सुद्धवुद्धिमाहप्पं । तस्स पुण सीसभावं, वञ्छइ मन्ती मुराणं पि ॥ १७ ॥
एगया वसन्तसमए नाणातरुपरम्पराभिरामे आरामे कीलणनिमित्तं मइसायरमन्तिणा समं समागओ रयणसे-
हरो राया । सविन्दिआणन्ददाणिं उज्जाणस्स सिरिं पलोइऊण परमसन्तोसमुवगओ राया । जाव सरससच्छाय-
महगारतरुतले निसन्नो चिट्ठइ तान किन्नरमिहुणं परमसिणेहरसनिब्भरं अनुन्नं संलयन्तं सुणइ । जहा—
रयणवई जा कन्ना, दिट्ठा दिट्ठीण अभियवुट्ठिसमा । निज्जिअसवसुरासुरमुन्दरिसोहग्गमाहप्पा ॥ १८ ॥

किं बहुणा भणिणं, जीसे रूवम्मि गोयरं पत्ते । रम्मेव सारहिआ, रम्भा पडिभाइ देवाणं ॥ १९ ॥
 आजम्मं पुरिसाणं, नाणागुणरयणधारयाणं पि । पिच्छन्ती दोसभरं, नियरूवमडफडा वेसा ॥ २० ॥
 सा वि इमं वरयणं, रायाणं रयणसेहरं कह वि । सवगुणरयणभरिअं, पिच्छइ नयणुच्छवसमाणं ॥ २१ ॥
 नियरूवगुणुक्करिसं, झुरन्ती लुवणं पि अणुदिअहं । मन्नइ पाणिगहणं, ता नूणं झत्ति सयमेव ॥ २२ ॥

उक्तं च—

“भमरी भमइ वणन्तेरहिं कह नवि रहण करेइ । चम्पयतरु पामइ किमइ तउ ते पग न भरेइ ॥ १ ॥”

एवमनुत्तं भणिऊण तक्खणेणं चेव अंदसणीभूयं किन्नरमिहुणम् । रायावि रयणवईनाम मन्तमिव सुणित्ता हरिस-
 वसविसप्पमाणमाणसो इइ चिन्तं करेइ । का एसा रयणवई ? नाम पि ताव मह णामसरिच्छं अईवसोहणं परमा-
 णन्दजणयं च । तओ इइ चिन्ताकन्तमणो राया नियरूवपराहवजायरोसेण मयणद्धयराइणा अवसरं लहिऊण
 नियनिविडवाणघोरणिगोयेर कओ न कत्थ वि धिइं लहइ । जोईसर घ तग्गयचित्तो ज्ञायन्तो न जम्पइ न ससइ न
 हसइ । किं बहुणा ?, तया राइणो तीए उवरि जारिसं ज्ञाणं जायं तारिसं जइ जिणिन्दधम्ममे हवइ ता नूणं सिद्धी
 करयलमज्जे चेव वट्टइ । यदुक्तम्—

“जा दवे होइ मई, अहवा तरुणीसु रूववन्तीसु । ता जइ जिणवरधम्ममे, करयलमज्झट्ठिआ सिद्धी ॥ १ ॥”

“यद्वाये द्यूतकारस्य, यत्प्रियायां वियोगिनः । यद्राधावेधिनी लक्ष्ये, तद् ध्यानं मेऽस्तु त्वन्मते ॥ २ ॥”
 ताव मन्तिना मइसावरेण तत्थागएण तारिसावत्थमावन्नो निवो पुच्छिओ केण निमित्तेण सामिणो एरिसं सरूवं
 दीसइ त्ति । तओ राइणा निवन्धे कए कहिओ सववुत्तन्तो । मन्तिना वि पलोइअं किन्नरमिहुणं परं सुद्धधम्मपरयण-
 मिव न कत्थ वि दिट्ठं । तओ मन्तिना—

“तावन्मइत्वं पाण्डित्यं, कुलीनत्वं वियेकिता । यावज्ज्यलति नाइए, हतः पञ्चेपुपावकः ॥ १ ॥”
 इय चिन्तापरेण आगन्तूण राया विन्नत्तो । जं सामी असके अन्नायसरूवे अवत्थुम्मि न किञ्चइ पडिवन्धो । को
 जाणइ तीए सरूवं ? । तओ राया भणइ जइ तीए सरूवं चउवुद्धिकलिओ वि सयलमन्तीसरचूडामणी तुमं जइ न
 जाणासि ता इत्तिअमवि न जाणसि जं राया तीए विणा न सकइ खणमवि जीविअं धरिअं । मन्तिना चिन्तियं
 अहो ! दुरन्तो कामगहो विसमा खलु विसयगई । यत उक्तम्—

“विपस्य विपयाणां तु, दूरमत्यन्तमन्तरम् । उपमुक्तं विपं हन्ति, विपयाः स्मरणादपि ॥ १ ॥”

“नाम्ना नहि विपं हन्ति, स्वप्ने दृष्टमपि क्वचित् । स्वप्नेनापि हि नाम्नापि, हन्ति नारीविपं क्षणात् ॥ २ ॥”

तथा—

“संसारे हयविहिणा, महिलारूपेण मण्डप पासे । वज्झन्ति जाणमाणा, अयाणमाणा वि वज्झन्ति ॥ ३ ॥”

“सम्मोहयन्ति मदयन्ति चिडम्बयन्ति निर्भर्त्सयन्ति रमयन्ति विपादयन्ति ।

एताः प्रविश्य सदयं हृदयं नराणां किं नाम वामनयना न समाचरन्ति ? ॥ ४ ॥”

तओ तेण विन्नत्तो पुणो वि राया । ‘हाहा राय ! सद्यमहं जाणेमि जं अहिनवदुरन्तकामज्जरभरे न को वि सकइ जीवियं धरिउं, परं सद्यहा अन्नायसरूपाए रयणवईए तक्खणं चेव कहं मेलावओ होइ’ । तओ राइणा भणिअं ‘जइ एवं ता मह अग्गिं देहि तुम्हे सद्ये सुहेणा रज्जं करेह’ । अह मन्तिवयेणेण कह कहमवि राया नयरमज्झे आगओ परं न कटथ वि रई पावइ । तओ किज्जन्ति तस्स परियेणेण नाणाविहसीअलोवयारा, परं बुहुन्ति पइक्खणं कामज्जरवि-आरा, सीअन्ति मुहगुरुजणविआरा । तओ मन्तिणा भणिअं महाराय ! सा रयणवई मए सत्तमासवभन्तरे नियमेण आणियवा । तओ तुट्ठो राया तस्स महप्पसायं करेइ । अह मन्ती रायजीविअक्खणट्ठं सत्तमासार्वाहिं करित्ता एगेण निअक्खगपुरिसेण सद्धिं रयणवईपवत्तिनिमित्तं रायाणं नमिऊण चलिओ । तओ आणन्दिओ नरिन्दो तस्सासीसं देइ । जहा—

अरिहन्ता मंगलं तुज्झ, सिद्धा मंगलमुत्तमा । मंगलं साहुणो सद्ये, जिणिन्दधम्मो अ मंगलं ॥ २३ ॥

सीमं तह अरिहन्ता, सिद्धा वयणं हिअं तु आयरिआ । करजुअलमुवज्झाया, अवन्तु मुणिणो अ पयकमलं ॥ २४ ॥
एएप्पिं च पभावा, सिद्धी कज्जस्स होउ निव्विघा । खेमं वट्ठउ मग्गे, सिग्घं पुण दंसणं दिज्जा ॥ २५ ॥

मन्ती वि तुन्नेहिं नाणाविहकीलाविणोअपरम्पराए निरन्तरं राया आणन्दिअवो इइ सयलपरियणं सिक्खिऊण
निग्गओ नयराओ । तओ पहाणसुउणवलं लहिऊण दक्खिणदिसं पडिचलियो । एगया नाणातरुगिरिनईवणख-
ण्डमण्डिअं सहिमण्डलं भमन्तो पत्तो मन्ती कम्हि वि वणे ।

उत्तमचरिअपवित्ता, निचं दीसन्ति पायवा जत्थ । फलभररिद्धिसभिद्धा, नमिअसहावा य सवत्थ ॥ २६ ॥

उत्तुङ्गसिहरवन्ता, नमन्ति जे भवसंपयाइन्ना । तेसिं कुलीणभावो, तरुण किं हुज न हु सच्चो ॥ २७ ॥

अह मन्ती तत्थ केलासगिरिसरिसं रयणमयभूमित्तलं सुवन्नथम्भसयमण्डिअं विचित्तचित्तमयअणेगपुरिसुत्तमचरि-
यपचित्तभित्तुत्तं फलिहमयं कणयकलसोवसोहिअं सयलमुवणलच्छीविलासमन्दिरमिय सिरिजिणिन्दमन्दिरं देवग-
णनिम्मविअं नयणनिम्माणफलजणयं मणिमयजिणिन्दपडिमामण्डिअं अईवरमणिज्जपिच्छणिज्जं पिच्छइ । तओ मन्ती
परमपमोअभरसमुल्लसिअरोमच्चकञ्चुआभिरामो कयत्थयं अप्पाणं मन्नमाणो विहिणा पयाहिणं करित्ता सिरिसुणिसुव-
यजिणनाहपडिमं परमसुइभूओ कणयकमलेहिं बहुमाणसारं पूइऊण भावपूआनिमित्तं जिणिन्दं धुणइ, जहा—
जय जय जिणिन्द ! जगगुरु ! सुरवरनरनाहनमिअपयकमल ! । सिरिसुणिसुवयसाभिअ !, दुरिअतमोहरणदिणनाह ! ॥ २८ ॥
अत्तेण वि धम्मेषणं, लब्भइ सुरअसुरमणुअरिद्धीओ । तुह धम्मेण विणा पुण, न हु लब्भइ नाह ! सुक्खसुहं ॥ २९ ॥

एवं धुनिता जाव पासायसोहं पलोएइ ताव आगया सवालङ्कारलङ्कितसरीरा पुन्नलायन्ननिही पुन्नचन्दवयणा पुओवयारकलिआ जिणिन्दपूआनिमित्तं सहस त्ति एगा कन्नगा ।

अह दद्वणं कन्नं, चिन्तइ मन्ती चमकिओ हियाए । किं एसा पुण अमरी, खयरी किं किन्नरी किं वा ? ॥ ३० ॥

परिसरूवसरूवा, नवलुवणफुरिअदंप्पमाहप्पा । चिट्ठइ चोरवणम्मी, कम्हा एगागिणी वालां ॥ ३१ ॥

सा नि संपुन्नविहिणा जिणपूअं सयरूढाणपरम्परापयाणकामधेणुं करित्ता भत्तिभरानिब्भरं मडुरसरेणं च जिणिन्दं धुनिता जाव चलिआ ताव मन्तिणा पुट्ठा 'भदे! कस्स सुयाऽसि तुमं? केण निमित्तेण य इत्थ भीसणे वणे एगागिणी चिट्ठसि? केण पुण एयं रयणमयं जिणमन्दिरं कारविअम्?' । तओ सा भणइ 'रयणदेवजक्खरायस्स एयस्स वणस्स सामिणो कन्नग्गाऽहम् । तेण पुण विराहिअजिणिन्दधम्मेण पुणरवि सुद्धवोहिवीअलाहत्तं रयणविम्बमणो-हरं एयं जिणवरमन्दिरं कारविअम्, उक्तं च—

“ओ कारवेइ पढिमं, जिणाण जिअरागदोसमोहाणं । सो अन्नमवे पावइ, भवमहणं धम्मवररयणं ॥ १ ॥”

“अहुएमोत्रमपि यः प्रकरोति विम्बं वीरावसानकपमादिजिनेश्वराणाम् ।

स्वर्गे प्रधानविपुलद्धिमुखानि भुक्त्वा पश्चादनुत्तरगतिं समुपैति धीरः ॥ २ ॥”

१ “इएएइ-इ-हा” इत्यपि । २ “लाट्ट” इत्यपि । ३ “मानमपि” इत्यपि ।

“जिनभवनं जिनविम्बं, जिनपूजां जिनमतिं च यः कुर्यात् । तस्य नरामरशिवसुखफलानि करपल्लवस्थानि ॥३॥”
तस्मादेसेणाहं एयस्स जिणभवनस्स सारं करेमाणी सिरिमुणिसुवयसाभिणो जिणन्दस्स पूअं करेभिं । तओ
मन्तिणा चिन्तिअं—

वल्लीण कप्पवल्ली, सुरसुरही जह सयलसुरहीणं । जुवईणं तंह एसा, नूणं चूडामणी बाला ॥ ३२ ॥
परिसजुवणसमए, भरिए कौळहलाण लक्खेण । सिरिवीयरायपूयाराओ जीए वसइ हियए ॥ ३३ ॥
‘भणिअं च तेण ‘सो जक्खराया कत्थ निवसइ’ । तीए कहिअं ‘रयणमए पायालहरे’ । ‘तस्स को मग्ग’ त्ति मन्तिणा
भणिए तीए भणिअं ‘भो सुप्पुरिस ! जं जिणहरस्स पुरओ परमग्गभीरं धूवकुण्डं वट्टइ तस्स जलणभरियस्स म-
ज्जेण मग्गोऽत्थि’ ।

इइ सुणिज्जणं मन्ती, चिन्तइ पुरिसुत्तमो महासत्तो । तं ठाणं गन्तव्वं, नियमेण मए सकज्जत्थं ॥ ३४ ॥
सुरसाहज्जेण विणा, न होइ जं विसमकज्जसंसिद्धी । न य साहसरहिआणं, साहज्जं देवया दिन्ति ॥ ३५ ॥
यदुक्तं—

“साहसीयां लच्छी हवइ न य कायरपुरिसाण । कन्नह कुण्डल रयणमय कज्जल हुइ नयणाह ॥ १ ॥”

“तं काई आरंभीइ महिमण्डल गुरुकज्ज । जेण जगतय धुणइ सिर तह नियनाम रहिज्ज ॥ २ ॥”

अह मन्ती निअभिचं रायसुद्धिजाणनेहं पच्छा पेसिऊण सिणाणं काऊण संयलकछाणकप्पहुमं जिणवरं पण-
मिऊण य पडिओ अगिगकुण्डे । जक्खपभावेण पुण अखण्डिअदेहो पायालहरे रयणमयसिंहासनं अलङ्कारिऊण जाव
किं पि चिन्तेइ ताव रयणदेवदेवो नियदेवीजुओ पच्चक्खीहोऊण तमेव कन्नं पुरओ पाहुणं काऊण भणइ ‘भो सुप्पु-
रिस ! चिरं मे मग्गं पलोयन्तस्स तुमं संपत्तोऽसि, तओ एयाए मह सुआए पाणिग्गहणं करित्ता मं चिन्तासायराओ
उत्तारेहि’ । तओ मन्तिणा भणिअं ‘हंहो जक्खराय ! तुम्हाणं देवाणं निरवद्याणं कओ अवच्चसम्भवो’ । जक्खो
भणइ मुणु सुप्पुरिस ! उत्तमजणाणुकम्पणीयं मह चरिअं, जहा—

‘भूमाभिणीमालतिलए तिलयपुरे नाम नयरे नयेकारि(१) जिणिन्दमन्दिरमणोहरे नयरज्जमण्डणं धणद्धो नाम
मिट्ठी । मुत्ताफलद्वारं व गुणसंगओ विहियउत्तमहियणिवासो जोइसमण्डल व सयाचारनिरओ सायर व परमोयगसंप-
याकलिओ । तस्स पुण सिरिमई कन्ता कन्तभत्ता सीलसोहरगसमलङ्कियदेहा । अन्नया सिरिसमयाभियसूरिगुरुं
वणमज्जे समोसदं चन्दिउं गओ सिट्ठी सपरिवारो । गुरुणा वि तस्स धम्मो कहिओ, जहा—
चिन्तामणि रयणाणं, तरूण कप्पहुम्मो जहा पवरो । तह जिणवरस्स धम्मो, पवरो धम्मेषु सबेषु ॥ ३६ ॥

१—“द्वारं च” इत्यपि ॥ २ “सायकं च” इत्यपि ।

मुरसिद्धीओ सुलहा, सुलहं रज्जं च तिहुयणस्सावि । दुलहो पुण जन्तूणं, जिणिन्दवरदेसिओ धम्मो ॥ ३७ ॥
देवाण माणुसाण य, जं सुक्खं होइ सयलजिअलोए । तं सबं पुत्तफलं, जिणवरवसहेहिं पन्नत्तं ॥ ३८ ॥

तओ भयजलहिजाणयत्तसमाणो अचिन्तचिन्तामणी हेऊ सुहकछाणपरम्पराए सम्मतमूलो बारसवयसाहासो-
हिओ सबुज्जमेण धम्मो कायधो । जइ वि सबदिणेसु धम्मं करिउं न सकह तहावि पवतिहीसु विसेसेण कायधो ।
भणिअं च—

“जइ सबेसु दिणेसु, पालह धम्मं तजो हवइ लट्ठं । जइ पुण ताव न सकह, तहविह पालिज पवदिणे ॥ १ ॥”
जं पवदिणेसु थोवमवि धम्माणुद्दाणं बहुफलं हवइ । उक्तं च श्रीसिद्धान्ते—

“भयवं ! वीयपसुहासु तिहीसु विहिअं धम्माणुद्दाणं किं फलं हवइ ? । गोयमा ! बहुफलं हवइ, जम्हा एयासु
तिहीसु पाएणं परभवाउअं कम्मं समज्जिणइ तम्हा साहुणा वा साहुणीए वा सावएणं साविआए वा अन्नेण वा
जीवेण तवोविहाणाइ धम्माणुद्दाणं सुहपरिणामेणं कायवं जम्हा सुहआउअं कम्मं जिणइ” इति ।

निरयावलिआसुअक्खन्धे—

“वीआ दुविहे धम्मे, पच्चमि नाणेसु अट्टमी कम्मे । एगारसि अंगाणं, चउइसी चउदपुवाणं ॥ १ ॥”

तथा—

“सधेसु कालपवेसु, पसत्थो जिणमए तवो भणिओ । अट्ठमिचउद्दसीसु अ, नियमेण हविज्ज पोसहिओ ॥ १ ॥”

लोकशास्त्रेऽपि—

“चतुर्दश्यष्टमी चैव, अमावास्या च पूर्णिमा । पर्वाण्येतानि राजेन्द्र !, रविसङ्क्रान्तिरेव च ॥ १ ॥”

“तैलक्ष्मीमांसभोजी च, पर्वस्वेतेषु वै पुमान् । विष्णुमूत्रभोजनं नाम, मृतोऽपि नरकं व्रजेत् ॥ २ ॥”

अओ पवत्तिहीसु सवायेरेण धम्मो कायवो । एवं गुरूवइदं सुवा सिट्ठी विन्नवेइ । भयवं ! ‘पवत्तिहीसु किं काय-
वं ? किं च वज्जिअवं ?’ । गुरू भणइ ‘पवत्तिहीसु पढमं सत्तिसम्भवे पोसहोववासो कायवो । जइ कह वि उववासं
करिउं न सकइ तओ जहासत्तीए अम्बिलाइतवं किचा पोसहं करेइ । तयभावे उभओ सामाईअं सब्बेईअसाहुव-
न्दणं चउविहसज्झायकरणं जहासत्तीए सन्निभन्तरवाहिरतवविहाणं सच्चित्ताहारवज्जणं बम्भचेरधारणं इच्चाइ ध-
म्माणुट्ठाणं कायवं’ । तथा—

“न्हाणं चीवरधोअण मत्थयगुत्थण अवम्भचेरं च । खण्डणपीसणपीलण वज्जेयवाइ पवदिणे ॥ १ ॥”

एवं गुरूवएसं सुणिऊण पवाणुट्ठाणं पडिवज्जिऊण गिहं गओ सिट्ठी । निर्इआरं जहोवइदं धम्मं कुणन्तो एग-
याऽट्ठमीदिणे पडिपुन्नं पोसहं करेमाणो एगम्मि देउले काउस्सगम्मि ठिओ, ताव सोहम्मसामिणा देविन्देण तद्ध-
म्मपसमा कया । तं सकवयणं सुणिऊणं असहहन्तो एगो देवो तत्थागन्तूण तं विविहभीसणरूवेहिं खोभेइ, परं

मेरुगिरि च निचलो धम्मज्झाणाओ कहंमवि न खुभइ ताव तुट्ठो देवो तप्पुरओ नटं करेइ । सुरोदए जाव सिट्ठिणा
 काउस्सगो पारिओ ताव देवो भणइ धन्नोऽसि तुमं, सिलाहणिजं तुह जम्मं, जं तुमं देविन्दो देवपरिसामज्जे
 पसंसेइ । जं पुण देवमायाए धम्मज्झाणाओ न सुहिओ तेण सर्वेसिं चैव देवाणं वन्दणिज्जोऽसि, ता तुट्ठो वरं वेरेहि ।
 सावओ न किञ्चि ईहइ, तहावि गगणागमिणीविजं - देऊण भणइ एसा तिइअजणस्स न कहिअद्वा, जइ जाणिस्सइ
 तओ गयणाओ पंडित्तससि, एवं कहिऊण देवो देवलोगं गओ । सिट्ठी नियघरमागओ । सिट्ठी विज्जावलेणाट्ठावय-
 पमुहत्तिथेमु देवे वन्दइ । एगया सिरिमईए पुट्ठं तुमे पइदिणं कत्थ गेच्छइ । सो वि सिणेहमोहिओ विज्जादाणाइ-
 सरूयं कहेइ तुमए कस्ससवि न कहिअवमिचाइ नियेइऊण । एगया सिट्ठी अट्ठावए जिणे नमिऊण पच्छा आग-
 च्छन्तो आगसाउ पडिओ सरसीजले करेइ पच्छायावं । जहा मए वि मूढेण कम्हा विज्जासरूयं कहिअं इत्थीए ।
 सरोधराओ निग्गच्छित्ता पालिदेसे ठिओ चिन्तेइ नूणं सिट्ठिणीए कस्सवि कहिअं भविस्सइ । जओ भन्नइ—
 । “हीपु गुहं जले तैलं सुपात्रे दानमुत्तमम् । शीघ्रं विस्तारमायान्ति प्राज्ञे शास्त्रं तथैव च ॥ १ ॥”

तथा—

“दुर्जनानां नरेन्द्राणां नारीणां विलसन्ननाम् । विश्वासो नैव कर्तव्यः कुगुरूणां विवेकिना ॥ १ ॥”

इह चिन्तितो सणियं सणियं भमन्तो अट्टमासेहिं स गिहमागओ अट्टमीदिणे । हरिसिओ परियणो । सिरिमई वि नियकन्तं आगयं दिट्ठूण हरिसवसपुल्लइअङ्गी निविडसिणेहसारं बहुयमुवयारं कुवन्ती भत्तुणो सिणाणविहिं सज्जी- करेइ । तथा सिट्ठी भणइ अज्ज अट्टमीपवदिणं नाहं सिणाणं करेमि । सावि ईसिं हसिऊण मयमन्थरङ्गी तुम्हाणं सीसं तावसज्जाजूड व अईयमलिणं जायं ति भणिऊण सिट्ठिसीसे तिलं छुमेइ । सोऽवि सिणेहयासवद्धो न्हाणं कारयेइ । तओ नाणावअणाइन्नं सवफामगुणिअं भोजणं करित्ता जाव उट्ठिओ ताव सिरिमईए सपाणिकमलेण गो- सीसचन्दणरसेण छण्टिऊण नागरयल्लिपत्ताणि नाणासाइमसहिआइं अप्पिआणि । तेणावि अज्ज पव्वदिणं वट्ठइ .इइ जाणंतेण वि सिणेहपरवसेण गिहिआणि । एयं च भणिअं तेण, जहा—

“सीदन्ति मम पत्राणि खर्णवर्णानि सुन्दरि ।। चूर्णमानीयतां तूर्णं पूर्णचन्द्रनिभानने ।। १ ॥”

तयावि सेरङ्गयाए रङ्गो अप्पिओ । एवं दिणनियमभङ्गं काऊण रयणीए सीलवयं संसारसायरजाणवत्तं खण्डियं । तम्मि चैव समए तीए गच्छो जाओ । सिट्ठिणा भणिअं ‘भदे! नहगामिणीविज्जासरुवं कस्सावि पुरओ कहिअं’ । सा भणइ ‘एगया एगा सही निअपईदेवपूजाइधम्माणुट्ठाणदढत्तं वक्खाणयन्ती मए भणिआ । जं संपइ मह पइसरिसो सावगो दढधम्मो नत्थि, जं भयवं देविन्दो देवसहाए यसंसइ । जस्स युण सोहम्मकल्पवासिणा देवेण धम्माणुट्ठाणथिरत्त-

तुष्टेण गयणगाभिणीविज्ञा दिन्न'त्ति तुम्ह गुणवन्नणं तीए पुरओ मए कयं । तेणावि नहपडणाइनिअसरूवं कहिअं । जाओ पच्छायाओ । परं जं जायं तं जायं । एवं ताणं विसयसुहमोहिआणं घरे सब्बचित्ताटाणं सुआ जाया । एग-या अट्टवरिसन्ते सिरिधम्मघोसो केवली समोसढो । सिट्ठी सपरिवारो तं वन्दिउं आगओ । केवल्लिणावि सयलक-ल्लाणपरम्पराकुलभवणं धम्मो पयासिओ । जओ—

धम्मेण रूवरिद्धी धम्मेण नरामरिन्दवरकामा । धम्मेण सुखसुखं तम्हा धम्मायरं कुणह ॥ ३८ ॥

तद्वा धम्माणुभावओ जीवाणं वेमाणियाइदेवगई भवइ । तत्थ जुगलिणो परमपुन्नवन्ता ईसाणन्तदेवलोप्पसु जन्ति । समुच्छिमतिरिया वन्तरभवणवईसु, विसभवन्नजलणपयेसकूवपडणरज्जुगहादिमया वन्तरेसु, बालतवस्सिणो बडुरोसा भवणवईसु, तावसा जोइसिपसु, परिधायगा वम्मलोयन्तसु, गब्भतिरिया पच्चिन्दिआ सहसारन्तसु, स-मणोवासया अबुयदेवलोयन्तसु, मिच्छदिट्ठी जइल्लिणी गेविज्जन्तसु, भावसाह् सवट्ठसिद्धन्तसु, केवली पुण सिद्धि-पए जन्ति । एसा उक्किट्ठा ठिई । जहन्नओ सावओ साह् अ सोहम्मे जन्ति । इत्थन्तरे सिट्ठिणा पुच्छिअं 'भयवं ! मह कत्थ गई' । केवली भणइ 'तुमं वन्तरेसु जक्खो होही । एसा सिरिमई तुहं देवी जक्खणी' । सिट्ठी भणइ 'भयवं ! कम्हा नाणाविहधम्मनिरयस्स मह एरिसी गई' । गुरू कइइ 'तुम्हेहि पवतिहिनियमभङ्गे एरिसं आउं

बन्धजं न अन्नहा होइ' । सिद्धी अप्पाणं निन्दइ । केवली भणइ—

‘विसयासत्ता जीवा लहन्ति नरतिरिअनरयदुक्खाइं । विसयविसमोहिआणं नासइ घम्मफलं सबं ॥ ३९ ॥’
एवं सुणिऊण सिट्ठिसुआ लच्छी दिक्खं मगइ । केवली भणइ ‘हे वाले ! तव अब्बवि भोगफलं कम्मं वट्ठइ तुह पिउणो विराहिअघम्मत्तणओ भूयरयणाडवीमज्जे जक्खपयं लहिस्सन्ति । तत्थ रयणसेहरनिवमन्ती मइसायरो नाम आगमिस्सइ सो तुह पाणिगहणं करिस्सइ, जओ—

तिवपरिणामयसओ कम्मं जं जेण निम्मिअं पुबं । सुहमसुहं वा सबं वेयवं तेण तं नियमा’ ॥ ४० ॥

इइ केवल्लिणुत्तं सुणिज्जा सिद्धी सपरिवारो घरमागओ । कमेण आउक्खएण सो अहं इत्थ जक्खो उववन्नो । एसा पुबभवकन्ना । सिरिमई वि देवी जाया । एसा पुबभवधूआवि मए सिणेहेण इत्थ आणिआ । तओ एजं सिरिसुणि-
सुवयजिणिन्दमन्दिरं मणिमयपडिमासणाहं मए कारविजं । पुणरवि विसुद्धसवन्नधम्माराहणं मह एयस्स पुणस्स प्यसाएण भवउ’ त्तिकट्टु । जओ भणिअं—

“रम्यं येन जिनालंयं निजमुजोपात्तेन कारापितं मोक्षार्थं स्वधनेन शुद्धमनसा पुंसा सदाचारिणा ।

देद्यं तेन नरामरेन्द्रमहितं तीर्थश्वराणां पदं प्राप्तं जन्मफलं कृतं जिनमतं गोत्रं समुद्ध्योतितम् ॥ १ ॥”

“न यान्ति दास्यं न दरिद्रभावं न प्रेष्यतां नैव च हीनयोनिम् । न चापि वैकल्पमिहेन्द्रियाणां ये कारयन्तीह जिनेन्द्रगेहम् २”

ता सप्पुरिस ! करेह एआए धूआए पाणिगहणं । होउ अणुसरिसो सज्जोगो वरकन्नाणं, जओ—

। कत्थविं चरो न कन्ना कत्थवि कन्ना न सुन्दरो भत्ता । वरकन्नासज्जोगो अणुसरिसो दुल्लहो ओए ॥ ४१ ॥

तओ मन्ती भणइ ‘भो जकखराय ! मए निअसामिकजे अपरिनिट्टिए अप्पकजं कहं किज्जइ ? सामिवच्चणा महा-
पावेण अप्पा मा नए पडउ’ त्ति । उक्तं च—

“स्वामिद्रोही कृतघ्नश्च मित्रविश्वस्तवञ्चकौ । चत्वारो नरकं यान्ति यावच्चन्द्रदिवाकरो ॥ १ ॥”

तओ जकखो जम्पइ ‘अहं नियमा तुह सामिकजं करिस्सामि, जइ इमं मह धूअं जुवणभरभरिअसव्वदेहं परि-
णीय मं चिन्तासायराओ उत्तारेसि’ । जओ—

। चिन्तासहस्समरिओ पुरिसो सधो वि होइ अणवरयं । जुवणभरभरिअग्गी जस्स धरे बट्टए कन्ना ॥ ४२ ॥

उक्तं च—

• । “जातेति पूर्वं महती हि चिन्ता कस्मै प्रदेयेति ततः प्रवृद्धा ।

। दत्ता सुखं स्थास्यति वा न वेति कन्यापितृत्वं किल कष्टमेव ॥ १ ॥”

मन्ती भणइ ‘को पचओ ?’ । सो भणइ ‘जइ तुह सामिकजं न करेमि ता पच्चपवीनियमभङ्गपावेणं लिप्पामि । जओ-
जो गिणिहऊण नियमे गुरूण पासस्मि खण्डयइ मोहा । अगिहिअ पुण पच्छित्तो दुल्लहवोही हवइ एसो’ ॥ ४३ ॥

तओ मन्तिणा लच्छीकन्ना परिणीया । जाओ जक्खस्स सपरियणस्स परमाणन्दो ।

सम्मगग्गि पवट्ठइ जो पुरिसो सारसत्तसंपन्नो । संपज्जइ तस्स सया पए पए संपया विउला ॥ ४४ ॥

जक्खेण पुच्छिअं 'किं ते सामिकज्जं ?' । मन्तिणा भणिअं 'रयणवई नाम कन्नाए पाणिग्गहणं समीहइ मह सामी' । तओ देवेणावहिनाणेण विलोइऊण निवेइअं, जहा—

‘अत्थि समुहमज्झो सत्तसयजोअणप्पमाणे सिंहलहीचे नाम दीवे जयपुरं नयरं ॥

॥ इक्कु चिअ जत्थ जणे दीसइ दोसो विमुक्कदोसे वि । गिणहइ य अदिन्नाइं परगुणरयणाइं जं निब्बं ॥ ४५ ॥

तत्थ इन्दु व रद्धिसंपन्नो रामु व एगन्तनयमगगामी सयलदिप्पंतसत्तुगइंदवित्तासणसिंहो सिंहो नाम राया ॥

जह जिणवरिन्दधम्मो पवरो सबेसु होइ धम्मसेसु । तह एसो रायगणे नएण धम्मणे य पहाणो ॥ ४६ ॥

तस्स सुआ सुवणजणनयणहरिणवागुरोवमाणरूवाइगुणोववेया रयणवई नाम णवजुवणभरभरिअसरीरा सबद-
रिसणिज्जयत्थुजिणियमाहप्पा वट्ठइ ॥

किं बहुणा भणिएणं तीए जइ कहवि देवरायवट्ठ । पुब्बइ समसीसीए निरुवमलावणरूवेण' ॥ ४७ ॥

एवं देववयणं सुणिऊण मन्ती चिन्तइ । अहो ! मयणब्भमगयस्स माहप्पं जं तत्थट्ठिएणावि नियजुवइवाणेण विद्धो अम्ह राया । तओ देवो विन्नत्तो तेण 'जइ प्पसायं करेसि ता रुवपरावत्तविज्जं दाऊण मं तत्थ णेसु' स्ति ।

देवेणावि अवसरे अहं पुणरवि समरियच्चो लच्छीकन्ना पुण आणियच्च त्ति भणिकुण तं विज्जं च दाऊण जयपुरो-
ववणप्पदेसे मुक्को मन्ती । संयं च अदरिसणीदुओ । तंओ मन्ती वि आणन्दपरपूरियसरीरो सव्वओ नयरमवलो-
इऊण एवं चिन्तेइ नियमणे, अहो ! तिजगजणअच्छरिअभूया नयरसोहा ॥

धम्ममेण समं लच्छी वयहारो पुण नयेण संजुत्तो । नाणेण जुयं दाणं दीसइ लोयाण जत्थ गुरे ॥ ४८ ॥

तओ विज्जाप्पभावेण जोगिणीरूवं करित्ता मन्ती हेमदण्डमण्डिकरो नयरलोअविम्हयं जणन्तो कह कहमवि
रयणमईकन्नाभवणं गओ । दइण कन्नं विम्हिअहियओ चिन्तेइ नियमेण तं एयं विहिनिम्माणसव्वस्सं । कन्नावि तं
जोइणिं विलोइऊण साणन्दा सागयं कुसलं च पुच्छइ । सावि भणइ, जहा—

‘विसएसु धिरत्ताणं समचित्ताणं विमुत्तसङ्गाणं । अवगयपरवम्भाणं अट्ठविहजोगजुत्ताणं ॥ ४९ ॥

ववगयमोहाणं पुण अलिप्पमाणाण पुन्नपावेहिं । जोगिन्दाणं सुन्दरि । सवत्थवि वट्ठए कुसलं ॥ ५० ॥’

कन्ना भणइ ‘तुम्हाणं कत्थ ठिई’ सा जम्पइ—

! ‘कायापाटणि हंस राजा फुरइ पवनतलार । तीणइ पाटणि वसइ जोगी जाणइ जोगविचार ॥ १ ॥

एकइं मडली पाञ्चजणाहो छइओ वसइ चण्डालो । नीकालता न नीकलइ रे तीण किओ विटालो ॥ २ ॥’

तओ मन्तिणा लच्छीकन्ना परिणीया । जाओ जक्खस्स सपरियणस्स परमाणन्दो ।

सम्मग्गम्मि पवट्ठइ जो पुरिसो सारसत्तसंपन्नो । संपज्जइ तस्स सया पए संपया विउल्ला ॥ ४४ ॥

जक्खेण पुच्छिअं 'किं ते सामिकज्जं ?' । मन्तिणा भणिअं 'रयणवई नाम कन्नाए पाणिगहणं समीहइ मह सामी' । तओ देवेणावहिनाणेण विलोइऊण निवेइअं, जहा—

'अत्थि समुहमज्झे सत्तसयजोअणप्पमाणे सिंहलहीचे नाम दीवे जयपुरं नयरं ॥

॥ इक्कु चिअ जत्थ जणे दीसइ दोसो विमुक्कदोसे वि । गिण्हइ य अदिन्नाइं परगुणरयणाइं जं निबं ॥ ४५ ॥ तत्थ इन्दु व रद्धिसंपन्नो रासु व एगन्तनयमग्गगामी सयलदिप्पंतसत्तुगइंदवितासणसिंहो सिंहो नाम राया ॥

जह जिणवरिन्दधम्मो पवरो सर्वेसु होइ धम्मेषु । तह एसो रायगणे नएण धम्मेषु य पहाणो ॥ ४६ ॥

तस्स सुआ भुवणजणनयणहरिणवागुरोवमाणरूवाइगुणोववेया रयणवई नाम णवजुवणभरभरिअसरीरा सबद-
रिसणिज्जवत्थुजिणियमाहप्पा वट्ठइ ॥

किं बहुणा भणिएणं तीए जइ कहवि देवरायवह । पुज्जइ समसीसीए निरुवमलावण्णरूवेण' ॥ ४७ ॥

एवं देववयणं सुणिऊण मन्ती चिन्तइ । अहो ! मयणन्मभगयस्स माहप्पं जं तत्थट्ठिएणाचि नियजुवइबाणेण विदो अम्ह राया । तओ देवो विन्नत्तो तेण 'जइ प्पंसायं करेसि ता रूपपरावत्तविज्जं दाऊण मं तत्थ णेसु' त्ति ।

देवेणाधि अवसरे अहं पुनरवि समरियद्धो लच्छीकन्ना पुण आणियवत्ति भणिऊण तं विज्जं च दाऊण जयपुरो-
वचणप्पदेसे मुक्को मन्ती । संयं च अदरिसणीडुओ । तओ मन्ती वि आणन्दपरपरियसरीरो सव्वओ नयरमवल्लो-
इऊण एवं चिन्तेइ नियमणे, अहो ! तिजगजणअच्छरिअभूया नयरसोहा ॥

धम्मणेण समं लच्छी ववहारो पुण नयेण संजुत्तो । नाणेण जुयं दाणं दीसइ लोयाण जत्थ पुरे ॥ ४८ ॥

तओ विज्जाप्पभावेण जोगिणीरुवं करित्ता मन्ती हेमदण्डमण्डिकरो नयरलोअविम्हयं जणन्तो कह कहमवि
रयणमईकन्नाभवणं गओ । दइण कन्नं विम्हिअदियओ चिन्तेइ नियमेण तं एयं विहिनिम्माणसव्वस्सं । कन्नावि तं
जोइर्णि विलोइऊण साणन्दा सागयं कुसलं च पुच्छइ । सावि भणइ, जहा—

‘विसएसु विरत्ताणं समचित्ताणं विमुत्तसन्नाणं । अवगयपरवम्भाणं अट्टविहजोगजुत्ताणं ॥ ४९ ॥

ववगयमोहाणं पुण अलिप्पमाणाण पुन्नपायेहि । जोगिन्दाणं सुन्दरि ! सवत्थवि वट्टए कुसलं ॥ ५० ॥’

कन्ना भणइ ‘तुम्हाणं कत्थ ठिई’ सा जम्पइ—

‘कायापाटणि हंस राजा फुरइ पवनतलार । तीणइ पाटणि वसइ जोगी जाणइ जोगविचार ॥ १ ॥

एकइं मढली पाञ्चजणाहो छट्ठओ वसइ चण्डालो । नीकालता न नीकलइ रे तीण किओ विटालो ॥ २ ॥’

अहो ! एगन्तनिस्सङ्गचित्तिं चि चिन्तिऊण कन्नाए सा तत्थेव ठाविआ । मज्झण्हे परमन्नेण पत्तपूरणं कयं । जाओ सन्तोसो । अह भोअणान्तरं कन्नाए जोगविचारो पुच्छिओ । तीए कहिओ य, जहा—

“नाडीशुद्धिं रेचकाद्यैश्च कृत्वा चित्तस्थैर्यं पूरकाभ्यासयोगात् ।

मध्यां नाडीं कुम्भनात् सम्प्रयाते चाते मुक्ते सौख्यमक्षयमग्र्यम् ॥ १ ॥”

“मूलं प्रपीड्य दृढमानसचन्द्रसन्धिः प्राणप्रचारकृतमध्यमनाडीमार्गः ।

चब्राह्म्योनिगुदमध्यपुरप्रभिन्ने प्राप्नोति मुक्तिपदवीं सुगुरोः प्रसादात् ॥ २ ॥”

तओ रयणवईकन्नाए भणिअं ‘तुम्हाणं एवंविद्वज्जुवणे कओ वेरगं जायं’ । सा मणइ, जहा—

‘जन्मजरामरणाणं ठाणं संसार एव सबेसिं । वेरग्गस्स निमित्तं संजोगवियोगेगुदुहभरिओ ॥ ५१ ॥

विसेसो पुण हत्थिणपुरे नयरे सूरानामा रायपुत्तो नाणागुणरयणसंजुत्तो वसइ । तस्स भारिया गंगाभिहाणा । सीलाइगुणालङ्किआ परमसोहयसारा सुमइनामा तेसिं धूआ । सा कम्मपरिणामवसओ जणयजणीभायामाउ-
लेहिं पुढो पुढो वराणं दत्ता । चउरो वि ते वरा एग्गम्मि चैव दिणे परिणेतं आपया । परत्परं कलहं कुणन्ति । तओ तेसिं विसमे सङ्गमे जायमाणे चहुजणस्वयं दिट्ठूण अग्निग्गम्मि पविट्ठा सुमइकन्ना । तीए समं निविडमोहेण एगो वरो वि पविट्ठो । एगो अत्थीणि गक्कप्पवाहे सिविउं गओ । एगो चिआरकखं तत्थेव जलपूरे खिविऊण तहुक्खेणं

मोहमहागहगहिओ महीयले हिण्डइ । चउत्थो तत्थेव ठिओ तं ठाणं रक्खन्तो पइदिणं एगमन्नपिण्डं सुअन्तो
 कालं गमइ । अह तईओ बरो महीअलं भमन्तो कत्थवि गामे रन्धणघरम्मि भोअणं काराविरुण जिमिउं उवविट्ठो
 तस्स घरसामिणी परिवेसइ । तथा तीए लहुयुत्थो अईव रोइइ । तओ तीए रोसपसरसंगयाए सो बालो जलणम्मि
 खिविओ । सो धरो भोअणं कुणन्तो उट्ठिउं लग्यो सा भणइ अबच्चरूवाणि कस्सवि अत्थिआणि हुन्ति, जेसिं कए
 पिउणो अणेगेदययापूआदाणमत्तजावाइ किं किं न कुणन्ति । तुमं सुहेण भोअणं करेहि पच्छावि एयं पुत्तं जीवि-
 इस्सामि । तओ सो वि भोअणं विहिक्खण सिग्घं उट्ठिओ जाव ताव तीए नियघरमज्झाओ अमयरसकुम्पयं आणि-
 ऊण जलणम्मि छडुक्खेयो कओ । बालो हसन्तो निगओ । जणणीए उच्छेज्जे नीओ । तओ सो बरो झायइ अहो !
 अच्छरिअं अच्छरिअं जं एवंविहजलणजलिओ वि जीवयइ । जइ एसो अमयरसो मह हवइ ता अहमवि तं कन्नं
 जीवामि ति चिन्तिक्खण धुत्तत्तणेण कूडवेसं काऊण रयणीए तत्थेव ठिओ । अवसरं लहिक्खण तं अमयक्खयं गिहि-
 ऊण हत्थिणपुरे आगओ । तेण पुण तीए जणयाइसमक्खं चिआमज्जे अमयरसो मुक्को । सा सुमइकन्ना सालङ्कारा
 जीवन्ती उट्ठिआ तया तीए समं एगो बरो वि जीविओ । कम्मवसओ पुणो चउरो वि बरा एगओ मिलिआ ।
 कन्नापाणिगहणत्थं अश्रुन्नं विवायं कुणन्ता बालचन्द्रायमन्दिरे गया । चउहि वि कहिअं राइणो नियनियसरूवं ।
 राइणा मन्तिणो भणिआ, जहा—‘एयाणं विवायं भञ्जिऊण एगो बरो पमाणीकायधो’ । मन्तिणो वि सबे परत्परं विआरं

करन्ति न पुन केणापि विवाओ भज्जइ । यतः—

“आसन्ने रणरङ्गे मूढे मन्ते तद्देव दुब्भक्खे । जस्स सुहं जोइज्जइ सो पुरसो म्महियले विरलो ॥ १ ॥”

तथा एगेण मन्तिणा भणिअं ‘जइ मन्नइ ता विवायं भजेमि’ । तेहिं जम्पिअं ‘जो राजहंस व गुणदोसपरिक्खं काऊण पक्खयायरहिओ विवायं भज्जइ तस्स वयणं को न मन्नइ ?’ । तओ तेण भणिअं ‘जेण जीविआ सो जम्महेउत्तणेण पिआ जाओ । जो सहजीविओ सो एगजम्मठाणेण भाया । जो अत्थीणि गङ्गामज्झंमि खिविउं गओ सो पङ्का पुणकरणेण पुत्तो जाओ । जेण पुण तं ठाणं रक्खिअं सो भत्ता’ । एवं मन्तिणा विवाए भग्गे चउत्थेण वरेण रूवचन्दाभिहाणेणं सा परिणीया, कमेण सनयरमागओ । सो पङ्का तीए प्यभावेणं राया जाओ तम्मि चेव नयेरे । जओ—

! कथयि वरपुन्नेणं कथयि म्महिलासुपुन्नजोएण । दुण्ह वि पुन्नेण पुणो कथयि सम्पज्जए रिद्धी ॥ ५२ ॥

तेण सा पट्टेदवीपए ठायिआ । एगया रूवचन्दराया सुमइयट्टेदवीजुत्तो निअधवलहरगवक्खत्थो पुरओ म्मुरसरेणं गीयं गायन्तीए मायक्कीए नवजुवणभरदिप्पमाणं रूवं पासित्ता मोहमूढमाणसो चिन्तं करइ । यथा—

“जन्मस्थानं न खलु विमलं वर्णनीयो न वर्णो दूरे शोभा वपुषि निहिता पङ्कशङ्कां तनोति ।

विश्वश्लाघ्यो निखिलमुरभिद्रव्यदर्पापहारी नो जानीमः परिमलगुणः कोऽपि कस्त्वरिकायाः ॥ १ ॥”

१ “दुवचन्दा” । २ “दुवचन्दराया” इत्यपि । ३ “यवप्येवम्” इत्यपि ।

इति चिन्तिऊण राइणा तीए नियहारो समप्पिओ । मायझो अ भणिओ जहा एसा अज्ज मह आवासोव-
वणमज्जे रयणीए पेसियद्वा । तओ तारिसं राइणो सरूवं उत्तमजणनिन्दणिज्जं दुग्गइगमणसंचंकारं सुमइदेवी नाऊण
चिन्तेइ धिरत्थु चिवेगचिगलाणं महामोहत्तिमिरपसरपूरिअनयणाणं, जं एवंविहे रायभोए बि नीअजाइरमणीसु विर-
ज्जइ, अहो ! दुज्जयत्तं कामभोगाणं । यत्तः—

भिक्षाशनं तदपि नीरसमेकवारं शय्या च भूः परिजनो निजदेहमाश्रमम् ।

यत्नं विदीर्णपटखण्डमयी च कन्या द्वाहा तथापि विपया न परित्यजन्ति ॥ १ ॥”

तथा—

“दुपरिचइया इमे कामा नो सुजहा अ धीरपुरिसेहिं । अह सन्ति सवया साहू जे तरन्ति अतरं वणिआ पा ॥ १ ॥”
एवं झाइऊण रायाणं रज्जसिरिं च तिणमिव चइत्ता सा वेरगवसेण जोइणी जाया । सा अहं भूमण्डले नाणा-
विहतित्थजत्तं कुणन्ति इत्थागया’ । कन्नावि एयं सुमइकप्पियं कहाणयं सुणिऊण भणइ । जहा—

‘एसा सिलाहणिज्जा सुमई नामेण जोइणी नूनं । एरिसकामगुणेसुं जुवणसमयम्मि जा विरया ॥ ५३ ॥

पुणो वि जोइणीए भणिअं 'भदे ! कीस तुमं एरिसरूवसोहग्गकलिआवि पुरिसवेसिणी' । कन्नगाइ इसिं हसिऊण भणिअं 'अत्थि अत्थ मंहीती वत्ता परं कस्सावि कहिउं न सकेमि । जओ—

। जो जाणइ परदुस्सं जो या दुस्सस्स फेडणममत्थो । तस्स कहिज्जइ दुक्खं किमन्नरुहिएण दुक्खस्स ॥ ५४ ॥
परदुस्सं सुणिऊणं जो पुरिमो होइ तेण समभावो । अयहरइ अहव दुक्खं सो दिट्ठो णो मए नूणं ॥ ५५ ॥
तद्धानि तुम्हाणं मज्झाणतेयमा करुमलनिहिच्चमुत्ताफल व सयल्लोअसरूखं अयलोअन्ताणं सबलोअमणोवि-
स्सामठाणाणं सबरुच्चरुणममत्थाणं च भणेमि' । जहा 'नाहं भयवइ ! पुरिसवेसिणी किन्तु पुरिसाभिलासिणी, परं तारिसपुण्णप्पमानामाणेण तारिमं वरं न लहेमि ॥

बटपुत्तेण पवित्तं पत्तं मोहग्गपूरिअं रूवं । समभावेण वरेणं सहलं किल होइ महिलाणं ॥ ५६ ॥

गुणगदिअकलत्तणं पुरिमो नियमेण दुम्मिओ दिअए । तारिसवरेण रहिआ नारी विहव व पुण दुहिआ ॥ ५७ ॥'
तओ जोगिणी भणइ 'नियनिग्गमग्गनिज्जिअरुन्दप्परूपमाहप्पेहिं नाणारायकुमरविज्जाहरवरेहिं भरिए महिम-
ण्डने तुह चेरवरो न मट्ठइ' । तीए जम्पिअं 'किं किज्जइ न तारिमं वरयणं जत्थ मह मणोऽणुरायं कुणइ' । सा भणइ
'अइ परिमारेणु तुह नाणुरागो ता कत्थ जणुरागोऽत्तिव' । तओ तीए भणिअं 'पुवभवयरस्स पाणिग्गहणं अहं करेमि
न अन्नम्म रुम्ममि' । जोइणी जम्पइ 'को तुह पुवभवयरो' । कन्नगा भणइ—

‘जहा इहेव भरहे खित्ते उज्झानयरीसमासन्ने वणखण्डे एगं मिगभिहुणं अनुन्ननिविडसिणेहरसपूरियं सच्छ-
न्दसंचरणलीलाए एगंतसुहिअं परियसइ । एगया तत्थ वणे सिरिदसरहमहारायपुत्तो सिरिरामनामा महामुणी
पयलगरेणु व त्तिखण्डरज्जलच्छिं चइऊण पडिवन्नसअमरज्जो सयलसुरासुरनरवरनमियपयकमलो भविअकमलपडि-
वोहसूरो महियण्डले विहरन्तो संपत्तो । तं तत्थ पडिमापडिवन्नं दट्ठण सीहसप्पवग्घाइनोऽवि दुट्ठजीवा उवसन्ता
जाया, जओ—

उवसमइ तत्थ दुरिअं वयरविरोहा न हुन्ति केसिं पि । पुत्तं पसरइ विउलं विहरन्ति मुणीसरा जत्थ ॥ ५८ ॥
अह एगया एगो कट्ठभारयाही नियकम्मलहुतया तं रांसमहारिसिं पणमिऊण जहोच्चिअं मज्झवि प्पसायं करित्ता
धम्मं भणहि त्ति भणइ । महरिसी वि अणुकम्पयाए तस्य धम्मं कहेइ । जहा—

‘सुधेसिं जीवाणं जम्मजराभरणनासणसमत्थो कायवो जिणधम्मो नाणाविहसुक्खभण्डारो ॥ ५९ ॥

हणिऊण दुक्खजालं जीवा पावन्ति सयलसुक्खाइं । जस्स पमावेण जए तं धम्मं कुणह उज्जुत्ता ॥ ६० ॥

उत्तं च—

“धणओ धणत्थिआणं कामत्थीणं च सवकामयरो । सग्गापवग्गसङ्गमेऊ जिणदेसिओ धम्मो ॥ १ ॥”

न सक्कसि करिऊणं जइ धम्मं पइदिणं महाभाग ! । तहवि अ पव्वदिणेषुं करिज्ज धम्मं सुहावासं ॥ ६१ ॥’

तओ तेण जायजिणधम्माणुराएण पवसरुवं पुच्छिअं, कहिअं च भगवया मुणिवरेणं । जहा—

‘बीअट्टमिइकारसिचउहसीपुत्तिमाइसुतिहीओ । पघाई पुन्नकज्जे भणिआइं जिणवरिन्देहिं ॥ ६२ ॥

तवनियमसीलपूआपमुहं पुन्नं करेइ जो भवो । एएसुं पवेसुं सो सुहकम्मं निबन्धेइ ॥ ६३ ॥’

तओ तेण कट्टभारवाहणेण पवसरुवं सम्मं जाणिऊण पवतिहीसु धम्मो पडिवन्नो । तथा तेण मियजुलेणावि मुणिवयणसवणसंजायधम्माणुराएण लहुकम्मत्तणओ पवदिणेसु चउविहो उववासो पडिवन्नो । तहा आसन्नसिद्धि-
मुहयया सव्वकल्लाणपरम्पराहेउं पच्चपरमिद्धिज्ञाणमवि मणे आगयं । कमेण ततय तारिसं जिणधम्ममाराहिता मरिऊण
मिगीजीवो अहयं रायकन्नगा जाया रयणवई नामेण, जइ समाणपुन्नफलमिगजीवं वरं लहेमि ता पाणिग्गहणं करेमि
नान्नहा, जओ—

अथो कामो धम्मो सीलं रुवं वओ अ समभावो । जाणिज्जइ जतय वरे सो सुहओ होइ जुवईणं ॥ ६४ ॥

अह जोइणी भणइ ‘कहं पुवभवसरुवं जाणेसि’ ता भणइ ‘अवधारेउ भगवई । जहा अहयं उवज्झायप्पसाएण
गिहीअसव्वकलाकलावा एगया आसोअपुत्तिमारयणीए, नियभवणोवरिट्ठिया नाणासद्विवग्गेण कव्वकलं कुणमाणी
चन्दमण्डले हरिणाकारं पासिऊण एमो मए कत्थवि दिट्ठो त्ति ईहापोहं करेमाणी सुच्छं गया । सहीजणेण

सरसचन्दणरसेण सिञ्चिआ ववगयमुच्छा जाया । पुव्वभवं समरेमि । परिवारेण पुट्ठा अलिअमुत्तरं करित्ता माणेण ठिआ, जओ—

जो अन्नायसरूवं कज्जं निययं असज्झमाणं च । साहइ परस्स एसो केवलमुव्वेयगो होइ ॥ ६५ ॥
तेण ताओ वरंगेयसन्तो मए निसिद्धो । मायावि मं जुव्वणभरमन्यरं विलोइऊण अणुसरिसवरकए अधिइ करेइ अणवरयं । अहमवि पुव्ववरत्थं कामदेवं नयरवणमज्झपसायट्ठियं पूयमि, परं तं वरं न लहेमि, जओ—
‘मणवच्छिअसुहलाहो सधेन्दियसुहगया सरूवत्तं । नीरेगया य देहे पुत्तेण विणा ण जायन्ति ॥ ६६ ॥
तत्स विओगदुक्खं मे हिअयेमेव जाणइ । यतः—

। “दिण जायइ जणवत्तडी पुण रत्तडी न जाइ । अणुरागी अणुरागीआं सहज सरिपडंमाइ ॥ १ ॥”

तथा—

न दुन्ति सुक्खहेऊ ससिचन्दणकमलकयलिपत्ताइ । तच्चिरहानजालाविपद्यमाणस्स मह निबं ॥ ६७ ॥

तओ तुमं भगवई पसायं करित्ता नियनिरुवमजोगमाहप्पवलेणं मह वरसरूवं पोसेउ । जओ—

जो जोगकप्पपायवसेवासन्नो हविज्ज थिरचित्तो । तिहुअणजणवत्तन्तं सो जाणइ नत्थि संदेहो ॥ ६८ ॥’

जोइणी बि खणमेगं सयलपवणपयारं निरुम्भिता थिरसंठाणसंठिआ झाणं धरिऊण भणइ, जहा 'भदे! मा करेहि निवेअं जाया तुह मणोरहसम्पत्ती । थोवदिणमज्झे मिलिस्सइ तुह पुबभवभत्ता' । कन्नाबि तवयण-सचणउउसिअसवद्दा विहसिअवयणकमलाय भणइ 'भगवइ! कहं मे वरसम्पत्ती भविस्सइ' । तीए पुणो बि मायाझाणं धरिऊण भणिअं 'भदे! कामदेवभवणे जूअकेलिं करन्तो जो तुह तत्थ पेवंसं निवारिस्सइ सो नूनं पुबभववरो तुह पाणिगहणं करिस्सइ' । एवं सुणिऊण रयणवइ हरिसवसविसप्पमाणसा नियमणोगयभावमिब विमलमुक्ताहलहारं तीए समप्पेइ । जओ—

(सविन्दियसुहजणयं सुबा पियनाम अमयविन्दुसमं । हरिसरसाउलहियया नारी किं किं न अप्पेइ ॥ ६९ ॥ एवममुन्नं दढं पेमो जाओ । जओ—

'नारीजणस्स लेए कुटिलसहावस्स अथिरहिययस्स । वल्लहनामगहणं होइ अमत्तं वसीकरणं ॥ ७० ॥ एगया जोइणी भणइ 'अहयं तित्थनमणत्थं अन्नत्थ गमिउं इच्छामि । जम्हा अम्हाणं उज्झियसयलसयणाणं न जुज्जइ एगतथ अवट्ठाणं, जओ—

सुसूण सयणवग्गं इकं वीअं करेइ जो पच्छा । सो पासंडी मूढो परमप्पाणं च पाढेइ ॥ ७१ ॥' कन्नाबि अंसुणि सुयन्ती भणइ, जहा—

‘पढमे वयम्मि विरहे एगा हं चेव ववगयाधारा । दिवसाणि कहं गमिही वाससहस्सेण तुह्याणि ॥ ७२ ॥’

जोइणी जंपइ, जहा—

‘सुन्दरि ! समागमिस्सइ तुज्झ चरो गणियदिवसमज्झम्मि । परमप्पणो हि ज्ञाणं करेइ भावेण अणवरयं ॥ ७३ ॥’
रयणवई वि तुह चेव वयणं मे पमाणं होउ त्ति भणित्ता तं विसज्जेइ । तओ मन्ती तेणेव बेसेण जक्खं समरिऊण
खणेण रयणपुरं गओ जाव ताव धूमधूसरं गयणं तरुगिरिसिहराईसु आरुढं नयरजणसमुहं रायाणं च इअवहस्स
पदिक्खणं दिन्तं पासइ । अहो ! किं असमज्जसं वट्ठइ त्ति चिन्तिऊणं तत्थ तुरिअं जाव आगच्छइ ताव मन्तिपमुहा
रायाणं भणन्ति ‘सामी एगा जोइणी एइ ताव तुमं धीरो ह्य’ । रायावि जाव विलोपइ ताव जोइणी तत्थेवागया
आसीसं कुणन्ती । परिवारेण नमिऊण भणिआ ‘हंहो जोगेसरि ! जइ एगं निमित्तं सम्मं कहेसि ता तुह राया महा-
पूओवयारं करिस्सइ’ । सा भणइ ‘किं निमित्तं’ । तेहिं विन्नत्तं, जहा ‘अन्हसाभिणो महामन्ती सत्तमासावहिं
करित्ता रयणवईकन्नागवेपणत्थं गओ । संपुन्नो सत्तमासावही मन्ती पुण अज्जवि नागओ । ता कहेहि सो मन्ती
कत्थ वट्ठइ ? कइआ य आगमिस्सइ ?’ । तयाणि राइणा भणिअं, जहा—
‘सो वण्हिहुण्डमज्जे पडिओ नाऊण कज्जविसमत्तं । अच्छरसेण रसिओ कहमायस्सइ महाभागो ॥ ७४ ॥’

पुण एवं पुच्छह 'तुमए रयणवईकन्ना कत्थवि दिट्ठा सुणिआ वा' । तओ साविझाणमापूरित्ता भणइ, जहा 'सिंह-
लदीवे जयपुरे नयरे जयसिंहरायस्स रयणवई नामेण कन्न त्थि । तीए पुण चन्दमण्डणहरिणं विलोइऊण जाइसरणं
समुप्पन्नं । जहा सा पुव्वभवे वणमज्झे हरिणी इत्था । पञ्चपद्मोवचासतेवेण रायकन्ना जाया । पुव्वभवहरिणजीववरं
मुत्तूणं न अन्नं वरं वरेइ' । राइणो तदुत्तं सुणिऊण जायं जाइसरणं । पासइ सबं पि निययं परभवसरूवं । तओ भणिउ-
माठत्तो 'हा पुव्वभववहहे ! तुमं हयविहिणा दूरे कया । अहयं इत्थ ट्ठिओ किं कुणेमि । एवमुल्लसिओ राइणो परभवसि-
णेहो । न कहमवि रइं लहेइ, जओ—

! रोगाणं पडिआरो दिट्ठो सवत्थ विविहजोगेहिं । नेहरोगस्स होई सओगेणेव पडिकारो ॥ ७५ ॥
विलावं करेइ, जहा—

हा पावदेव ! निरघण ! मह मन्ती सव्वबुद्धिगुणनिलओ । कम्हा तुमए हरिओ मह रज्जसिरीएँ आहारो ॥ ७६ ॥
! जम्हा असज्जकज्जं सिज्जइ णो मन्तिणं विणा रज्जे । रविविम्बेण विणा को हरिउं सक्केइ तिमिरभरं ॥ ७७ ॥
उक्तं च—

“यथा सूर्यं विना ध्यान्तैर्दुर्भिक्षेण घनं विनां । लोकोऽभिभूयते दुःखैस्तथामात्यं विना नृपः” ॥ १ ॥”
एवं नाणाविहं विलावं कुणमाणे नरिन्दे जोइणीरूवं मुत्तूणं खणेण पयडो जाओ मन्ती नियरूपघरो । तओ

मन्तिनं ददूण परमाणन्दधूरिओ राया तं दढं आलिङ्गेइ । तथा—

अनुन्नदढालिङ्गणपीलणसञ्जायतासमिव सव्वं । सुचिरं विओगजणिअं दुक्खं हिययाओ पब्भट्ठं ॥ ७८ ॥
तओ मन्तिना पणासं करित्ता तं रयणवईदिन्नं हारं च समप्पिऊण य कहिओ नियदुत्तन्तो निवस्स । रायावि
तं सुणिऊण विम्बियमाणसो सञ्जायसच्चत्तोसो मन्तिरायं पसंसइ, जहा—

‘कस्स न ते णमणिज्जा केलीथम्भोवमा महापुरिस्सा । जे अप्पणो विणासं फलाइं दिन्ता न चिन्तन्ति ॥ ७९ ॥
सव्वो परोवयारं करेइ नियक्खसिज्झणाभिरओ । निरक्खो नियक्खे परोवयारी हवइ धम्मो ॥ ८० ॥’

तओ राया परियणं सव्वं सठाणे ठाविऊण रज्जभारं च मन्तिवग्गम्मि अप्पिऊण मइसायरमन्तिना समं जक्ख-
प्पभावेण धोयसारपरिचारेण परिवरिओ गओ जयपुरोववणसंठिअकामदेवभवणे, जओ—

जं वयणेण निघाणं मणसा देवाण सिज्झए कज्जं । तं जायिज्ज पभावं परभवविहिजस्स पुन्नस्स ॥ ८१ ॥
अह तत्थ तं महारायं ददूण नयरलोओ मणइ ‘नूणं एस रयणवईए अणुसरिसो को वि बरो । राया वा विज्जा-
हरो वा पुन्नपगरिसेण इहाणीओ, जओ—

तारिसगुणरूवधरो समवयसमसीलरिद्धिसम्पन्नो । नारीणं होइ बरो सुचरित्तयनियमफलवसओ ॥ ८२ ॥
ता नियनयरसामिणो कन्नापाणिगहणचिन्ताभरभरिअमाणसस्स कहिज्जइ एस वुत्तन्तो’ । रायावि तत्थ देउले

पुण एवं पुच्छह 'तुमए रयणवईकन्ना कत्थवि दिट्ठा सुणिआ वा' । तओ साविज्ञाणमापूरित्ता भणइ, जहा 'सिंह-
लदीवे जयपुरे नयरे जयसिंहरायस्स रयणवई नामेण कन्न तिथि । तीए पुण चन्दमण्डणहरिणं विलोइऊण जाइसरणं
समुप्पन्नं । जहा सा पुवभवे वणमज्झे हरिणी हुत्था । पञ्चपवोववासत्तेवेण रायकन्ना जाया । पुवभवहरिणजीववरं
मुत्तूणं न अन्नं वरं वरेइ' । राइणो तदुत्तं सुणिऊण जायं जाइसरणं । पासइ सबं पि निययं परभवसरूवं । तओ भणिउ-
माढत्तो 'हा पुवभववलहे ! तुमं हयविहिणा दूरे कया । अहयं इत्थ ट्ठिओ किं कुणेमि । पयमुल्लसिओ राइणो परभवसि-
णेहो । न कहमवि रइं लेहेइ, जओ—

! रोगाणं पडिआरो दिट्ठो सबत्थ विविहजोगेहिं । नेहरोगस्स होई सओगेणेव पडिकारो ॥ ७५ ॥

विलांबं करेइ, जहा—

हा पावदेव ! निग्घण ! मह मन्ती सबबुद्धिगुणनिलओ । कम्हा तुमए हरिओ मह रज्जसिरीए आहारो ॥ ७६ ॥
! जम्हा असज्जकजं सिज्जइ णो मन्तिणं विणा रब्बे । रविचिम्बेण विणा को हरिउं सक्केइ तिमिरमरं ॥ ७७ ॥

उक्तं च—

“यथा सूर्यो विना ध्यानैर्दुर्मिक्षेण घनं विना । लोकोऽभिमूयते दुःखैस्तथामात्यं विना नृपः” ॥ १ ॥”
एवं नाणाविहं विलांबं कुणमाणे नरिन्दे जोइणीरूवं मुत्तूणं खणेण पयदो जाओ मन्ती नियरूपघरो । तओ

मन्तिनं दद्रूण परमाणन्दपूरिओ राया तं दढं आलिङ्गेइ । तथा—

अनुन्नदढालिङ्गणपीलणसआयतासमिच सधं । सुचिरं विओगजणिअं दुक्खं हिययाओ पम्भट्ठं ॥ ७८ ॥
तओ मन्तिणा पणामं करित्ता तं रयणवईदिन्नं हारं च समप्पिऊण य कहिओ नियवुत्तन्तो निवस्स । रायावि

तं मुण्णिऊण चिम्ब्हियमाणसो सआयसवद्धतोसो मन्तिरायं पसंसइ, जहा—
'कस्स न ते णमणिज्जा केलीयम्मोयमा महापुरिसा । जे अप्पणो विणासं फलाइँ दिन्ता न चिन्तन्ति ॥ ७९ ॥

सधो परोवयारं करेइ नियकज्जसिज्झणाभिरओ । निरयवद्यो नियकजे परोवयारी हयइ धन्नो ॥ ८० ॥'
तओ राया परियणं सधं सठाणे ठाविऊण रज्जभारं च मन्तिवग्गम्मि अप्पिऊण मइसायरमन्तिणा समं जक्ख-

प्पमावेण धोवसारपरिचारेण परिवरिओ गओ जयपुरोयवणसंठिअकामदेवभवणे, जओ—

जं वयणेण निचाणं मणसा देवाण सिज्झए कज्जं । तं जाणिज्ज पमावं परभवविहिअस्स पुन्नस्स ॥ ८१ ॥
अह तत्थ तं महारायं दट्ठण नयरलोओ भणइ 'नूणं एस रयणवईए अणुसरिसो को वि बरो । राया वा विज्जा-

इरो ॥ पुन्नपगरिसेण इहाणीओ, जओ—

तारिसगुणरूवधरो समवयसमसीलरिद्धिसम्पत्तो । नारीणं होइ धरो मुचरिअतवनियमफलवसओ ॥ ८२ ॥
ता नियनयरसामिणो कन्नापाणिगहणचिन्ताभरभरिअमाणसस्स कहिज्जइ एस वुत्तन्तो' । रायावि तत्थ देउले

मन्तिना समं जूयकेलिं कुणइ । अह रयणवईकन्नावि सुहासणपरिगया नानासहिपरिवारसहिआ आगया तत्थ कामदेवपूआनिमित्तं । तथा एगा कणगकम्बमण्डकरा दासी भणइ 'भो ! मज्झट्टिअपुरिसा इत्थ अम्ह सामिणी रयणवईकन्ना पुरिसवयणाइं अपिच्छन्ती कामदेवपूअं करिस्सइ ता तुमे देवकुलाओ वाहिरुहेसे हवन्तु' । ताव मन्तिना भणिअं तीए 'भदे ! दूरेदेसागओ सिरिरयणसेहरो महाराया देवकुलमज्झे निअपरिवारेण सञ्जुत्तो जूअकेलिं करेइ । सो पुण नारिमुहाइं सद्यत्थ सिक्खिअमोडणाइं न विलोएइ, तेण संपयं कन्नगाए इत्थ न आगन्तवमिइ कहेउ तुमं निअ-सामिणीए' । सावि भणइ 'हंहो महापुरिस ! को एसो रयणसेहरो राया ? केरिसं च तस्स रुवमत्थि विलोयएमि' । मन्तिनावि भणिअं 'भदे ! पुरावि कहिअं, जहा अम्हाणं राया मायाकुटिलिक्कसरूवाणं नारीणं वयणं न विलोएइ' । एवं मन्तिना वारिज्जन्ती वि एसा राइणो रूवं विलोइऊण विम्भिअमाणसा आगन्तूण निअसामिणीए कहेइ 'सामिणि ! अञ्छरिअं अञ्छरिअं जं तुह पुन्नप्पभावेण पच्चक्खकामदेवु व अणुवमरूवरिद्धिसमिद्धो को वि महाराया मज्झट्टिओ जूअकेलिं करेइ' । कन्नावि तीए कहिअं सुवा जोइणीवयणं समरेइ । तक्कालं च वामनयणफुरेण आणन्दिआ भयण-मज्झे रायहंसि व लीलाए सञ्चरमाणी-पविट्ठा । ताव मन्ती नारीओ नारीउ त्ति भणन्तो राइणो वयणपुन्नचन्दं निअव-त्थेण ढेक्केइ । रयणवई वि चकोरि व तवयणचन्दकन्तिसुहारसपाणिक्कालसा भणइ 'कीस नियसामिणो वयणकमलं ढेक्केसि' सो भणइ 'अम्ह सामी नारीणं वयणकमलाइं न विलोएइ' । कन्नाइ भणिअं 'नारिहिं किं पावं कयं पुच्छेह तुमं

नियसामी' । तजो मन्ती रायाभिमुहं पलोइऊण भणइ, जहा—

‘केता कहुअं नारितणा विचार कुडां करइं कोडिगमे अपार ।
बोलइं सविहुनुं विरूअं तिनीदु जाणइं नही बोरतणअं जे बीट ॥ १ ॥’

कन्नाए भणिअं—

‘लक्ष्मीप्रभुत्बृसदयौचनरङ्गिणी महोद्धता पाप करइं कुलीणा ।
माता पिता स्वजनवर्ग न वन्धु मानइ घणूं किस्सूं देवगुरू पमानइं ॥ १ ॥’

मन्तिणा भणिअं—

‘कथा न पोथे न पुराणि कीधी जे यात देवातनि न प्रसिद्धी ।
किमइ न सुझइं किछि रहिं जि बोल नारी पिसाची ति भणइ निदोळ ॥ १ ॥’

कन्नाए वि भणिअं—

‘गणइं नही पाप न पुण्य शील लोपइं परखीजितणां सुशील ।
दयामयाधर्मिं किसिअं न लीजइं धर्मातणइ नामि लियन्ति स्वीजइं ॥ १ ॥’

मन्ती भणइ—

‘कुडातणी कोडि करइं करावइं नारी सदा साचपणुं जणावइं ।
रूडातणी रहाडि सदैव मांडइं नीचातणि सज्जि स्वधर्म छांडइं ॥ १ ॥’

कन्या भणइ—

‘कुबोल बोलइं परमर्म सुझइं जिनधर्मनडं सार न बूझइं ।
दूयइं कुलत्त्री असती बखाणइं ते चापडा माणसजन्म हारइं ॥ १ ॥’

एवं विवाद्य जायमाणे राइणा भणिअं ‘भो मन्तीसर ! अबलाए समं को विवाओ किज्जइ ? कज्जं मणेइ’ । तओ तेण भणिअं ‘अम्ह सामी परभवपणयणिं समीहइ’ । सा भणइ ‘को पुबभवो महारायस्स ?’ । तयाणि राइणा भणिअं ‘बहु भणिएण सरिअं एगं सङ्केयवयणं सुणेहि, जहा—

हरिणी अनइ हरिणलओ हुन्ता वणहम झारि । कुण पुन्नेहिं हुं अवतरओ राजा इणि संसारि ॥ १ ॥’

रणवई एवं-निसम्म उल्लसिअपुबभवसिणेहसझायसवन्नरोमच्चकञ्चुआभिरामा भणइ, जहा—

‘हरिणी अनइ हरिणलओ हुन्ता वणहम झारि । पुबपुन्नेहिं राजा हुआ हउं ते हरिणी नारि ॥ १ ॥’

तओ एवं वयन्ती चैव रायमुहकमलाओ पडमवणेऊण तम्मुहससङ्ककन्तिपीयूसपूरं पीयमाणी णियअन्ने वि ण माइ ।
राया दट्ठूण तयं कन्नं लायन्नपुन्नरसरारिं । उल्लसिएवभियभवनिन्नरपिम्माउलो जाओ ॥ ८३ ॥

अच्छरिअं नरनाहो अतुलवलालोवमण्डिओ वि तया । अवलाए पुण विद्धो कडकसत्राणेहिं तिक्खेहिं ॥ ८४ ॥

कन्नावि नरनाहं विलोइऊण भणइ—

‘हे नाह ! दूरदेसे ठिओ वि हिययम्मि धारिओ सि मए । सूरं विणा समीहइ अहवा किं पउमिणी अन्नं ॥ ८५ ॥’
ताव एगए दासीए गन्तूण जयसिंहो राया विन्नत्तो ‘जं सामि ! कन्नाए पुबभवरो इत्थागओ कामदेवभवणे चिट्ठइ’ । तओ जयसिंहो राया तत्थागन्तूण रयणसेहरायस्स परमवहुमाणाइ दाऊण भणइ, जहा—

‘सवपयारा रिद्धी लब्भइ पुत्तेण जेण केणावि । उत्तमनरसम्पत्ती सम्मं धम्मणे जं होइ ॥ ८६ ॥’

पुबभवविहिअमुचरिअपरिपागो एस उदयसम्पत्तो । तम्हारिससप्पुरिसा समागया जं महावासे ॥ ८७ ॥’

ता पसायं करित्ता सपरिवारा तुमे नियधवलमलंकुणन्तु’ । एवं भणिता जयसिंहराएण रयणसेहरो राया निया-
वासे आणिकुण महाविभूईए रयणवईकन्नाए पाणिग्गहणं कारविओ । दिन्नाणि करमोअणे हत्थिसयं हयपच्चसयाणि
समुदसंभूअनाणावाटथूणि च । रयणसेहरो वि पाणिग्गहणं करित्ता रयणवईए समं निअभवणे आगओ सयलनयरजणो
वि अणुरूतवरवहसओगं दट्ठूण आणन्दिअमणो भणइ, यथा—

“द्धीपादन्यसादपि मध्याज्जलधेस्तथा दिशोऽप्यन्तात् । आनीय झटिति घटयति योग्यं विधिरभिमुक्षीभूतः ॥ १ ॥”
उत्तमजणो पुण धम्ममाहणमेव वन्नवइ, यथा—

“धर्मतः सकलमङ्गलावली धर्मतः परमशर्मसम्पदः । धर्मतः स्फुरति निर्मलं यशो धर्म एव तदहो ! विधीयताम् ॥ १ ॥”
ततो रयणसेहराराया कथययदिणाणि नाणाविहगोरवयुवं सुसुरभवणे ठिऊण रयणवईदेवीए सहिओ सपरिवारो नियनयरुवरि चलिओ । कन्नावि रण्णा सह वयन्ती जणणीए सिक्खिआ, यथा—

‘गता पत्तिगृहं भद्रे ! गुरूणां दिनता भवेः । कुर्यास्त्वं भोजनं मुक्के निद्रां सुप्ते च भर्त्तरि ॥ १ ॥

नीरङ्गी छन्नवदना नित्यं नीचैर्विलोकना । पिकीव मधुरालापा भूयास्त्वं स्वसुरालये ॥ २ ॥

ननन्दप्रणता कुर्या देवरेषु च गौरयम् । औचित्यकारिणी सर्वपरिवारेषु सर्वदा ॥ ३ ॥’

जणओ वि सिक्खेइ, जहा—

‘निर्व्याजा दयिते ननंद्दु नता थश्शुपु भक्ता भवेः त्तिग्घावन्धुषु वत्सला परिजने स्मेरा स्वपत्तिव्वपि ।

पत्तुमिन्नज्जेने सनमवचना खिन्ना च तद्देवेषु स्त्रीणां संबननं नतश्चु ! तदिदं वीजौपधं भर्त्तुषु ॥ १ ॥’

तओ राया सपरियणो नियनयरं वच्चन्तो जक्खेण निअज्जवीए आणिओ । कया च मन्तिदइआए लच्छीनामाए रायणो पडिबत्ती । सन्तुट्ठो राया सिरिमुणिमुव्वयजिणिन्दमन्दिरं सम्पत्तो । दिट्ठो तेलुक्कनाहो सयलक्कहाणक्कप्पहुमो सिरिमुणिमुव्वयसामी राइणा । तओ नीसेसदुरियदलणसमत्थं जिणपूअं काऊण तत्थेगदिवसं च ठिऊण राया जक्खप्पभावेण खणेण नियनयरपरिसरे समागओ । लच्छी कन्नावि मन्तिणा समाणीया । सम्मुहं समासगओ

नयरलोओ रयणवईरूवं ददूण भणइ, जहा—

‘जह रयणेण सुवन्नं सोहइ तेणविरयणमवि सोहइ । तह कन्नाइ वरो वि अ वरेण कन्नावि खलु सोहइ ॥८८॥’

कस्स हिययम्मि न वसइ मइसायरमन्तिवुद्धिमाहणं । जेण अन्नन्नसरिसो विहिओ रयणिकसज्जोगो ॥ ८९ ॥’
तओ राइणा महवा रिद्धीए नयरण्वेसो कओ । अह रयणवइ पट्टेदीपए ठावित्ता रयणसेहराया इन्दु व नयधम्म-
फलं रज्जं कुणन्तो पच्चदिणेषु पोसहोववासदाणज्जिणूआइपुन्नं जहजोगं कुणइ । मइसायरमन्ती वि लंछीदइआए
समं तिघग्गसंसगनिरओ रायरज्जभारं वहइ । सवो वि नयरलोओ वि रायादेसेण पच्चदिणेषु धम्मंमि उज्झमं

करेइ । यतः—

“राज्जि धर्म्मिष्ठाः पापे पापाः समे समाः । राजानमनुवर्त्तन्ते यथा राजा तथा प्रजाः ॥ १ ॥”

अह अन्नया कयाइ पोसहोववासपारणयं करित्ता जाव राया पल्लेके पच्चविहपुण्णफोवयारकलिए वीसमइ ताव रय-
णवईदेवी रायहंसी य सलीलं चङ्कम्ममाणी वेणुवीणासरमण्डलतालविटयकप्पूरमयमदगोसीसचन्दणरसकच्चोलग-
नागरनागवल्लीदलपूगीफलफालिपमुहनानाविहदिघवत्थुदत्थाहिं परिवारसहीहिं सञ्जुत्ता समागया । रायादेसेण
भदासणे निसीयइ । तओ जाव ते दुन्ह वि ताम्बूलदानचन्दणरसालिम्पणगीयकच्चकहाइविणोअं कुणन्ति । यतः—

“गीतकाव्यविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् । व्यसनेन हि मूर्खाणां निद्रया कलेहेन च ॥ १ ॥”

ताव एगो कीरो रायकरकमले एगा कीरी च रयणवईकरकिसलये कओ वि आगन्तुण निविट्ठा । तओ कीरेण भणिजं, जहा—

‘अझणयन्नो वि सयं करेइ सङ्गेण जो जणं विमलं । खणमेमं वीसमओ वीसमओ सो मणे देवो ॥ ९० ॥’
 रायावि कीरयणं मुणिऊण चिन्तेइ अहो ! को वि एसो परमसम्महिट्ठी कीरो जं सिरिमुणिसुवयजिणिन्दमेव थुणेइ ।
 ता पुच्छमि कओ जागमणं पयडं च भणिजं राइणा ‘भो कीर ! तुह कओ इह समागमो’ । कीरेणावि भणिजं, यथा—

“यत्र रामधिरं तस्यौ यत्र पञ्चापि पाण्डवाः । क्रीडन्ति यत्र राजानस्ततोऽस्माकमिहागमः ॥ १ ॥”

तओ राया यणाउ त्ति जाणिता एस अईयकुसलो बट्ठइ ता किमपि पुच्छामि त्ति चिन्तित्ता पुणो भणइ—
 ‘नो रयणी नो दिवसो’ कीरेण भणिजं—

‘नवलुवणमयपसरे वसन्तसमयम्मि भत्तुणो विरहे । नो रयणी णो दिवसो सुहहेऊ होइ नारीणं ॥ ९१ ॥’
 रयणवईए वि कीरी गुच्छिआ, जहा—

‘सा रयणी सो दिवसो’ कीरीए भणिजं, जहा—

‘सा रयणी मो दिवसो सहलो जीवस्स होइ नहि अन्नो । दीसन्ति जत्थ मुणिणो मूलुत्तरगुणगणाइन्ना ॥ ९२ ॥’
 इआइ कहाविणोअं कुणमाण थिय कीरो कीरीए सभं मुच्छं पत्तो धरणिपले पडिओ । तया नरवइणा कीरस्स

रयणवर्द्धदेवीए कीरीए पच्चनसुक्कारअमयरसेण सीयलीकयं अङ्गं । पच्छा सुहृद्भाणेण मया ते दुन्दु वि राइणा चन्दणेण अग्गिसक्कारो कारायिओ, ताव रयणी जाया । राइणो वि तेसिं सम्मं सरुवं अजाणमाणस्स तहुइएण दुहिअस्स रयणीए तारिसी निहा नागया । तओ दुदिणकमलमिव किच्चिअवविहसिअवयणो जाव राया पभायसमये उट्ठिओ ताव पुप्फफलमरभरिअहत्थेण घणयालेण विण्णत्तो, जहा—

‘सामी उज्जाणवणे यहुसुणिपरिवारमण्डिउदेसा । सिरिधम्मण्णहगुरुणो सम्यत्ता नाणदंसणसभिद्धा’ ॥९३॥
तथयणं सुणिरुणं राया आणन्दिओ सयरिचारे । वन्दणहेउं गच्छइ गुरुण बहुमाणसम्पन्नो ॥ ९४ ॥

तओ राया पच्चविद्याभिगमेणं गुरुण वन्दिता सवपरिसुवरि निविट्ठो धम्मं सुणेइ, जहा—

पूजा जिणाणं गुरुभत्तिसारा सवेसु जीविसु दंयाययाणं ।

सत्तीइ दाणं गिहमागयाणं एसो दु धम्मो सुहसिद्धिहेऊ ॥ ९५ ॥

तओ राया जाव धम्मं सुणिता कीरवत्तन्तं पुच्छेइ, ताव तत्थ निवासी घणनामा सिट्ठी नाणात्तरनिनाएणं नहमण्ठेउं मेहु प गज्जयन्तो वन्दिउं समागओ । परएणं भत्तिराएणं गुरुपयकमलं वन्दइ नमंसइ । तओ तस्स धूआ सिरी णामेणं सुहासणपरिगया सहिज्जेण सल्लुआ गुरुण वन्दिता पुरओ निविट्ठा । तओ सिट्ठिणा गुरुणो विन्नत्ता, जहा—‘भयवं एसा मह धूआ अईवरमणिज्जरुवसोहग्गकलिआ जप्पभिइं मज्झ घरे उववत्ता तप्पभिइं च णं

ताव एगो कीरो रायकरकमले एगा कीरी च रयणवईकरकिसलये कओ वि आगन्तुण निविट्ठा । तओ कीरेण भणिअं, जहा—

‘अञ्जणवन्नो वि सयं करेइ सङ्गेण जो जणं विमलं । खणमेमं वीसमओ वीसमओ सो मणे देवो ॥ ९० ॥’
रायावि कीरवयणं सुयिञ्ज चिन्तेइ अहो ! को वि एसो परमसम्महिट्ठी कीरो जं सिरिमुणिसुव्वयजिणिन्दमेव थुणेइ । ता पुच्छामि कओ आगमणं पयडं च भणिअं राइणा ‘भो कीर ! तुह कओ इह समागमो’ । कीरेणावि भणिअं, यथा—

“यत्र रामधिरं तस्यौ यत्र पञ्चापि पाण्डयाः । क्रीडन्ति यत्र राजानस्ततोऽस्माकमिहागमः ॥ १ ॥”
तओ राया वणाउ त्ति जाणित्ता एस अईवकुसलो वट्ठइ ता किमपि पुच्छामि त्ति चिन्तित्ता पुणो भणइ—
‘नो रयणी नो दिवसो’ कीरेण भणिअं—

‘नवजुव्वणमयपसरे वसन्तसमयम्मि मचुणो विरहे । नो रयणी णो दिवसो सुहहेऊ होइ नारीणं ॥ ९१ ॥’
रयणवईए वि कीरी पुच्छिआ, जहा—

‘सा रयणी सो दिवसो’ कीरीए भणिअं, जहा—

‘सा रयणी सो दिवसो सहलो जीवस्स होइ नहि अन्नो । दीसन्ति जत्थ मुणिणो मलुत्तरगुणगणाइन्ना ॥ ९२ ॥’
इबाइ कहाविणोअं कुणमाण खिय कीरो कीरीए समं मुण्डं पत्तो धरणियले पढिओ । तया नरवइणा कीरस्स

“आहारनिमित्तेणं गच्छा गच्छन्ति सत्तमिं पुढविं । सच्चित्तो आहारो ण खमो मणसावि पत्थेउं” ॥ १ ॥”

तथो तीए वणचरीए साहुसथीये चउदसीउववासतवो पडिवत्तो । साहूहिं पसंसिया, जहा—

घन्नासि तुमं भदे ! तुज्झ कयत्थं च जीविअं जायं । जेण जिणयाहधम्मं तुह भावो एरिसो जाओ ॥ ९९ ॥
तथो पच्छा सावि उययांसं कुणइ, परं कइआ फासुअजलं कइया सच्चित्तं वा पीयइ । एवं बहूणि वासाणि साइचारं तवं करित्ता मरिक्का तुह सुआ जाया परमसोहगवन्ती, परं तनविराहणकम्मोदएण दाहज्जरो जाओ । जइ पुण फासुअजलं आयरइ तथो दाहज्जरो उवसमेइ । सावि गुरुयणं सुणित्ता संजायसंनेगा पुव्वभवधम्मविराहणं खामित्ता फासुअजलपाणद्वयं आजम्मं पडिगज्जिक्का नियजणएण समं घरमागया निरइयारं वयं पालेमाणी ववगयरोगा जाया । एअं चरिअं सुणित्ता चहवे समइट्ठिजीवा फासुअजलपाणसायरा जाया । पुणो वि राया जाव कीरसरूवं गुरुपासे पुच्छेइ ताव एगो पुरिसो खगफलहमण्डिअकरजुयलो सकलत्तो सकलत्तं रयणसेहरमहारायं मं सरणागयं रक्ख रक्ख त्ति भणन्तो रायपायपउमेषु पडिओ । रायावि भणइ—“भो पुरिसुत्तम ! मा भयं करेहि” । सो वि भणइ—“महाराय ! एस गयणमण्डले मह दुइन्तसत्तु समागच्छइ, ता—

“पिता रक्षति कौमार्यं यौवने दयितः पुनः । पुत्रा रक्षन्ति वार्द्धक्ये न स्त्री स्वातन्त्र्यमर्हति ॥ १ ॥”

इइ चिन्तित्ता, एअं भारिअं रक्खणइं तुह पासे सुत्तूण सत्तुं हणिउं गन्तुमिच्छामि, परम—

मह आवासे सधप्पयाररिद्धिवित्तारो जाओ रायसम्माणं च मए लद्धं, परमिमीए जुवणारम्भसमए दाहज्जरो केण कम्मेण जाओ' । तओ गुरू भणइ, जहा—'इमीए तुह धूआए परजम्मे सम्मं तवो न पालिओ, यतः—

“भोज्यं भोजनशक्तिश्च रतशक्तिर्वरस्त्रियः । विभवो दानशक्तिश्च नाल्पस्य तपसः फलम् ॥ १ ॥”

जहा—

एगम्मि धणे एगा धणेचरी नारी अईवडुहिआ कट्टवहणाइकम्मं कुणमाणी अणाहा डुत्था । एगया तीए साडुणो ददुण भणिअं 'कहमहं एगन्तदुक्खभायणं जाया' । साहहिं भणिअं, जहा—

‘तवनियमसीलरहिआ जिणधम्मपरंसुहा महारम्भा । जीवा हवन्ति ठाणं लोए नाणाविहडुहाणं ॥ ९६ ॥

जे पुण करन्ति धम्मं दुक्खसहस्साण मोअणसमत्थं मणवळ्ठियसुख्खाइं पावन्ति सयावि ते नूणं ॥ ९७ ॥’

सा भणइ 'मग्र्यं ! किं तयं केरमि' । तेहिं भणिअं—'जइ सयावि तयं करिउं न सक्केसि तहावि अट्टमिचउइसीसु उवमासाइ तयं फामुअजलपाणं च करिजा, जओ—

धोवो नि तवो विहिणा जिणवरभणिएसु पवदिवसेसु । जो कुणइ तस्स दोही सुहसम्पत्ती परभवम्मि ॥ ९८ ॥

फामुअजलजुत्ती य कहिआ, यतः—सावगेण चाउलोदगं तुसोदगं उसिणोदगं वा पेयधं, तयभावे अन्नमवि फामुयं जलं पेयधं न उण सचित्तं, उक्तं च—

स्वात्मीकृताऽपि युवतिः परिरक्षणीया शास्त्रे नृपे च युवतौ च कुतः स्थिरत्वम् ॥ १ ॥”

तहावि निजधवलहरे एयं मुक्षामि त्ति चिन्तिऊण जाव गुरूणं वन्दिता उट्टिओ राया ताव सहस त्ति नहयला-
ओ च्छिओ एगो हत्थो पडिओ । सा भणइ-‘एसो मह नाहहत्यो’ । राया भणइ-‘भो भदे ! कहं जाणेसि’ । सा
भणइ, जहा—

‘एसो कजलेहा भिगमयेरेह व सोहए जत्थ । मह नयणझणजाया तं हत्थं किं न जाणामि ॥ १०० ॥’
तओ खगजुअं उत्तमङ्गं कवन्धेण सहिअं पुहचिमण्डले पडिअं दट्टण सा नाणाविहे विप्पलावे करेइ, जहा—
हा नाह ! पाणवल्लह ! हा भुवणन्भुअचरित्तसञ्जुत्त ! । हा वीरपुरिससेहर ! कह जायं एरिसं तुज्झ ॥ १०१ ॥
एयारिसं अवत्थं तुमम्मि पत्तंमि पाणपिअतमे । अज्जवि जीवामि अहं अइनिट्ठुरभावभरिअद्दी ॥ १०२ ॥
तओ एयं विलविऊण राइणा निवारिजमाणवि निजपाणपिअतमदेहेण समं अग्गिम्मि पविट्ठा । तओ राया
जाव एणमेगं चिन्ताओ चिट्ठइ ताव आगओ सो पुरिसो सच्चुं जिणिऊण जयसिरिसञ्जुत्तो । रायाणं पणमिऊण
नियकन्तं मग्गइ । नरिन्देण तीए सरूवे कहिए । सो भणइ, यथा—

“त्वत्तुल्या अपि भूपाला यद्येवं कुर्वते तदा । रसा रसातलं यातु रविः पततु भूतले ॥ १ ॥”

तओ जाव राया पडिवयणं न देइ ताव सो वि अग्गिप्पवेसं मग्गइ । राया भणइ-‘महाभाग ! मह रज्जं कन्ना-

“खटिका पुस्तिका नारी श्रीखण्डी च चतुर्थिका । परहस्तगता प्रायो घृष्टा स्पृष्टेव लभ्यते ॥ १ ॥”

इह नाएण मह ण वीसासो जइ पच्चयं जणेसि ता मुञ्चामि तुह पासे’ । राइणा भणिअं, यथा—

“विश्वस्तं ये विनिघ्नन्ति स्वामिनं वा नराऽधमाः । तेषां पापेन लिप्येऽहं यदि गृह्णामि ते प्रियाम् ॥ १ ॥”

“दुर्लभं संयमं प्राप्य ये त्यजन्ति नराऽधमाः । तेषां पापेन लिप्येऽहं यदि गृह्णामि ते प्रियाम् ॥ २ ॥”

“धर्माक्षरप्रदातारं स्वं मन्यन्ते न ये गुरुम् । तेषां पापेन लिप्येऽहं यदि गृह्णामि ते प्रियाम् ॥ ३ ॥”

“वियोजयन्ति ये बालान् गवां स्त्रीणां ग्रहेण वा । तेषां पापेन लिप्येऽहं यदि गृह्णामि ते प्रियाम् ॥ ४ ॥”

सो भणइ—‘एयाणि पावाणि णाहं सुणेमि जइ एयं पावं पडिवज्जसि ता मुञ्चामि नियदइयं’ । रायणा भणिअं—
‘किं तं पावं?’ । सो भणइ—

‘ये कुर्वन्ति महारम्भं पुण्यपर्वदिनेष्वपि । तेषां पापेन लिप्येऽहं यदि गृह्णामि ते प्रियाम् ॥ १ ॥’

राया भणइ—‘किमतय कारणं जं एयाणि महापावाणि अवगणिऊण एयं पावं मम अङ्गीकारेसि’ । पुरिसेण भणिअं
‘पच्छा कहिस्सं, परं जइ तुमं पडिवज्जेसि ता दइयं मुञ्चामि’ । राइणावि पडिवन्नं । तओ सो कन्तं मुत्तूण सत्तुं हणिउं
गओ । तओ राया जाव एयं चिन्तेइ, जहा—कह मए एसा नवजुवणमयपसरपूरिअङ्गी रक्खणीया, यतः—

“दासं गुनिधित्तधिया परिचिन्तनीयमाराधितोऽपि नृपतिः परिशङ्कनीयः ।

स्वात्मीकृताऽपि युवतिः परिरक्षणीया शास्त्रे नृपे च युवतौ च कुतः स्थिरत्वम् ॥ १ ॥”

तदावि निजधवलहरे एयं मुद्यामि त्ति चिन्तिऊण जाव गुरूणं धन्दिता उट्टिओ राया ताव सहस त्ति नहयला-
ओ न्छिओ एगो हत्थो पडिओ । सा भणइ-‘एसो मह नाहहत्यो’ । राया भणइ-‘भो भे ! कहं जाणेसि’ । सा
भणइ, जहा—

‘एसो कज्जलेहा सिगमयेरह घ सोहए जत्थ । मह नयणअणजाया तं हत्थं किं न जाणामि ॥ १०० ॥’
तओ खगलुअं उत्तमङ्गं कवन्धेण सहिअं पुहविमण्डले पडिअं दट्टण सा नाणाविहे विप्पलावे करेइ, जहा—
हा नाह ! पाणप्रलह ! हा सुवणन्भुअचरित्तसञ्चुत्त ! । हा वीरपुरिससेहर ! कह जायं एरिसं तुज्झ ॥ १०१ ॥
एयारिसं अवरथं तुमम्मि पत्तंमि पाणपिअतमे । अज्जवि जीवामि अहं अइनिट्ठुरभावभरिअङ्गी ॥ १०२ ॥
तओ एवं विलविऊण राइणा निवारिज्जमाणावि निजपाणपिअतमदेहेण समं अग्गिम्मि पविट्ठा । तओ राया
जाव खणमेगं चिन्ताडरो चिट्ठइ ताव आगओ सो पुरिसो सत्तुं जिणिऊण जयसिरिसञ्चुत्तो । रायाणं पणमिऊण
नियकन्तं मग्गइ । नरिन्देण तीए सरूवे कहिए । सो भणइ, यथा—

“त्वचुल्या अपि भूपाला यद्येयं कुर्वते तदा । रसा रसातलं यातु रविः पततु भूतले ॥ १ ॥”

तओ जाव राया पडिचयणं न देइ ताव सो वि अग्गिप्पेवसं मग्गइ । राया भणइ-‘महाभाग ! मह रज्जं कन्ना-

सयं च गिण्हिऊण मह रिणमुम्भं करेहि' । तेणावि भणिअं—'नियकन्तं विणा किं करोमि रज्जेण' । एवं भणित्ता सो वि अग्गिमि पविट्ठो । राया वि तहुवखेण दुक्खिजो तेसिं सरूवजाणणत्थं जाव गुरुपासे समागच्छइ ताव धरणिन्दो नागराया पउमावईदेवीसञ्जुत्तो गुरुपायमूले निविट्ठो भणइ—'हंहो पुत्ता ! चिरं जीव पव्वयं च दढं पालेह' । रायावि गुरुणं धन्दित्ता चित्तयेह, जहा—'भयवं ! को एस देवो दित्तेदेहा का एसा देवी' । गुरुणा भणिअं—'एसो नागराया एसा पउमावईदेवी तुह पिउणो वि मायापिउणो' । राया भणइ—'भयवं ! कहं मे जणयस्स एस जणओ' । गुरू भणइ, जहा—'एयंमि चैव नयेरे पुरन्दरो राया तस्स मुन्दरी दइआ । ते दुन्ह वि गुरूवएसेण पव्वदिणेषु उववासाइतवोनि-
रया वम्भवयपालणपरा जिणधम्मं कुणन्ति, परं ताणं रज्जसुहमणुहवन्ताणं रज्जभारधुरन्धरो इक्को वि पुत्तो न, तच्चि-
न्ताए राइणो मणसि दुहं दट्ठूण पुरोहिओ भणइ, यथा—

“विना सत्तमं यथा गेहं यथा देहं विनात्मना । तरुण्या विना मूलं तथा पुत्रं विना कुलम् ॥ १ ॥”

राया भणइ 'पुव्वभवकम्मजणिअमेजं' । सो भणइ—'तहावि उवाया सन्ति, एगमुवायं अहं भणामि' । देवी आण-
न्दिआ भणइ—'जइ उवायं जाणेसि ता कम्हा न कहेसि' । तओ तेण भणिअं 'किसिणजट्टमीदिणे तहा अमावस्साए
उम्मासं जाव जो नियकलत्तेण समं एगत्थभायणे किसिणतिलकुट्टिं चन्दोदयेवलाए जेमइ एगसिज्जाए चैव
निहं च करेइ तस्स पुत्तो हवइ' । एवं सुणित्ता ते दुन्ह वि तहा कुणन्ति, जओ—

पाएण एस जीवो गिच्छाणुट्ठाणसायरो होइ । न हु सचधम्ममग्गे परभवअब्भासजोएण ॥ १०३ ॥

यदुक्तम्—

“सनाऽसाररुचिर्जीवो बलात्कारे प्रवर्त्यते । तृणमत्ति स्वयं चाजी घृतमन्येन पाय्यते ॥ १ ॥”

तओ तेहिं पद्यनियमभङ्गो फओ न पुण पुत्तो पत्तो । एगया तारिसपुत्तोदएण एगो साहू महातयस्सी चउन्नाणी रायभयणे विहरिउं समागओ । देवीए पुट्ठो ‘भयवं ! सह पुत्तो होही ण वा’ । सुणिणा भणिअं—‘जइ दुन्ह वि तुम्हे तिकाळं जिणपूअणं कुणह तओ तप्पुत्तोदएण मणोरहसम्पत्ती हवइ’ । तेहिं तहा कयं । कमेण जाओ पुत्तो धम्म-सेहरो णाम राया । जस्स पुत्तो तुमं, यतः—

“युत्रं प्रसूते कमलां करोति राज्यं विधत्ते तनुते च रूपम् ।

प्रमाष्टिं दुक्खं दुरितं च हन्ति जिनेन्द्रपूजा कुलकामधेनुः ॥ १ ॥”

अहं कमेण रज्जं पालित्ता अगहीअपायच्छित्तो पुरन्दरो राया रज्जमज्जे च मरिऊण मेसो जाओ । सुन्दरी वि मेसी जाया । तओ दुन्ह वि सुणहमिहुणं । तओ सूयरमिहुणं । तओ हंसवसहहरिणजोणीसु भमिऊण णन्दणवणे राया कीरो सुन्दरी कीरी च जाया । पच्छा ते दुन्ह वि सुलोयणविज्जाहरेण गिहिऊण कणयपअरे ठावित्ता नाणासत्थाइं भाणिआ । अह एगया तत्थ सुणिणो समागया, तेहिं कीरमिहुणं कणयपअरत्थं दट्ठुण भणिअं विज्जाहरायस्स, जहा—

‘सच्छन्दचारि एयं केण निमित्तेण भिडुणयं ठवियं । सङ्कडपञ्जरवासे निरन्तरं दुक्खजणयम्मि ॥ १०४ ॥
जो ठवइ अन्नजीवे धरिऊणं विविहदुक्खजालम्मि । सो अन्नभवे होही नाणादुक्खेण सञ्जुत्तो ॥ १०५ ॥’

तओ तच्चयेण विज्जाहरराइणा मुक्कं कीरजुयलं । भमन्तं एयम्मि नयरे समागयं । रायभवणं दट्ठूण जाइं समरेइ ।
पञ्छा तुम्हाणं करजुयले निविट्ठं । तओ भवियच्चयाए तयाणिमेव तेसिमाउअं संपुन्नं । तुम्हेहिं पंचपरमिट्ठिनमुक्कार-
पयाणं कयं । तप्पभावओ कीरो धरणिंदो एस जाओ । कीरी वि एस पडमावई देवी जाया । तुम्हाणं पद्याणुट्ठाण-
थिरिकरणत्थं एवंविहमच्छरिअं दरिसिऊण इत्थ निविट्ठा इमे दुन्न वि’ । एयम्मि समए तेहिं भणिअं ‘भो पुत्तय !
महाराय ! जं गुरुणो भणन्ति तं अवितहं । जओ एवं सच्चं अम्हेहिं विराहिअपच्चएहिं अणुहयं । तओ तुम्हेहिं सच्चा-
येरेण पच्चयं पालियच्चं, न प्यमाओ कायवो’ । तओ एवं रयणसेहरायं रयणवईदेविं च पच्चवए थिरीकाऊण रयण-
मुट्ठिं च रायभवणे करित्ता नागराओ पडमावईसहिओ नियठाणं गओ । इत्थन्तरे सिरिगेयमसामी भणइ ‘भववं !
सम्पयं सो चेव नागराया ?’ । गोयमा ? ‘नो इण्ठे समहे सो अ जहत्तुकोसेणं आउक्खएणं जुओ । सम्पयं भयवया
पासेणं वोहिओ नागराया’ । अह रयणसेहरो राया सावरोहो गुरुण पासे दुवालसवयसंजुत्तं सावगधम्मं पडिवज्जि-
ऊण गुरुणं चिन्नवेइ ‘भववं ! मए अज्जप्पभिइं दुन्निय पवेषु पोसहोववासो कायवो । पइदिणं सच्चित्तदुग्गेव गिहीयच्चं ।
फाणुअज्जलं च पेअच्चं । दीणहुत्थाण जा अन्नदाणं च दायच्चं, यतः—

“आतंतु दीनेषु दयान्वितेषु यत् श्रद्धया स्वल्पमपि प्रदत्तम् ।
तत्तमयंकामान् निदधाति राजन् ! न लभ्यते यद्वनिनां प्रदत्तम् ॥ १ ॥”

गुरुणापि मणिभं—

‘निगिहृच्च ज्ञो नियमो गुरुप्रयमूलमि मयगतीए । पालिच्च ज्ञो नियमा ज्ञर ता सबं मुहं होर ॥ १०६ ॥’
तत्रो मपरिवारो गुरुण पणमिता नियनयरं समागजो । सम्मं घम्मं आणाए आराहन्तो रयणचरिए ममं पब-
विहकाममुहं अणुहयन्तो मइमायरगन्तिणा मञ्जुतो रत्वं पालेइ । जह मइसायरमन्ती निरइआरं सायगपम्ममारारि-
ऊण मघप्पयारं मिरिजिणिन्दसामणं पमावित्ता आउस्तएणं मघवाचट्ठणाइं योसिरिऊण बम्मलोए मइजुओ देवो
जाओ । राइणा यहुदिणाणि मन्तिमोगो कओ । पञ्चा मइमायरमन्तिपुत्तं सहगनुदिनामाणं रज्जमारं ठावित्ता मुहं
मुदेणं रत्वं जिणिन्दघम्मं च करेइ, जओ—

निन्ताभरेण भरिए मणमिम मणुआण मयरुच्चाइं । गीअन्ति अप्पणो पुण दूरे तम्मस्य कच्चाइं ॥ १०७ ॥
पणया राया चउइगीदिणे चउपिहं पट्ठिपुञ्जं पोमहं करेमाणो पडिउत्तपोसहचयाणं अणेगाणं सामान्ताणं पुरओ
पोसहमालाए ठिओ घम्मदेगणं रुणइ, जहा—

पूआ जिणिन्दाण मुसाहुनेरा रई अ सामाइयपोसहेसु । सुपत्तदाणं गुणुणाणुरतओ कमायचाओ सिगुसुसमगो ॥ १०८ ॥

दिणे दिणे कञ्चणलक्ष्यदाणं जं होइ पुन्नं तु करितयस्स ।

तत्तो य सामादयकारयस्स भवेइ अहिजं मुणिणो वयन्ति ॥ १०९ ॥

जो मेरुगिरिसमाणं रासिं कणयस्स देइ अणवरयं । जं होइ तस्स पुन्नं तत्तो पोसहवए अहिजं ॥ ११० ॥
उक्तं च—

“सामाइअं कुणन्तो समभावो सावओ घडिअदुगं । आउं सुरेसु वन्धइ इत्तिअमित्ताइं पलिआइं ॥ १ ॥”

“वाणुनइ कोडीओ लम्हा इणुणसहि सहस पणीसा । नवसय पणीसा सतिहा अडभाग पलियस्स ॥ २ ॥”

अह एवं धम्मं कहन्तस्स राइणो एगो चरो आगन्तूण विन्नवेइ, जहा—‘कलिङ्गदेसाहिर्वइ चउरक्केसेणासहिओ अप्पणो जणवयं विहवयन्तो देव ! आसन्ने आयओ’ । एवं मुणिकुण तथा सामन्ता खुहिया । रायणा पुण भण्णिजं ‘अज्झ मइ पोसहो तेण एसावि कहा पावाणुनन्धिणी न केणावि कायच्चा, जओ—

सामाइअम्मि उ कए अहवा पोसहवयम्मि जिणभण्णे । जो पावकहं पकरइ सो धम्मविराहगो जीवो ॥ १११ ॥
ताव जयरपरिसरे एअं वुम्मारवो जाओ । धावह भो उत्तमखत्तियगुरिसा ! रायण्यसायदुल्लहिया । जं कलिङ्गाहिवइवलेण अप्पणो रायस्स तुरगा रज्जसिरीमण्डणसमाणा नीरपाणनिमित्तं बाहिरतङ्गगे पत्ता अवहीरिज्जन्ति ।

तओ एवं कोलाहलं सुणिऊण उण्डलिअवीरसावेगपूरिआ सबे वि सामन्ता । के वि पोसहमपडिपुन्नं पारित्ता के वि अपारित्ता धम्मोवगरणाइं मुहण्णत्तीपमुहाइं एवमेव चइत्ता वेगेण पोसहसालाओ निग्गया । एग चिय सिरियणसेहरो राया मेरु व निष्पकम्मो ठिओ एवं चिन्तेइ, जहा—

घन्नाण वि ते घन्ना पुरिसा निस्सीमसत्तसंजुत्ता । जे विसमसंकडेसु वि पडिआवि चयन्ति णो धम्मं ॥ ११२ ॥

सो धन्नो महुराया ससुग्घनरेसरेण कवडेणं । मारिज्जन्तो वि तया मणसावि न चेव परिकुविओ ॥ ११३ ॥

अस्सा हत्थी रिद्धी नारीओ वा असासयं सबं । इक्खु चिअ जिणधम्मो भवन्मि सारो अ निबो अ ॥ ११४ ॥

तया एगेण माणणीयपुरिसेणं भणिअं 'भो महाराय ! संपयं तुज्ज सवखत्तियकुलालङ्करणस्स कायरजणनिसेविअं एवंविहं वयं धरिडं न जुत्तं । तुह अज्ज रज्जसिरीअलङ्कारभूअं हयसमुहं हरिऊण ससुणो सिन्नं गच्छइ । हयहरणं पुण सत्तियपवराणं आजम्मकलङ्कनिमित्तं, जओ—

नियजणवयस्स भङ्गं हयहरणं वा कलत्तहरणं वा । ते घन्ना निववसहा जीवन्ता जे न पिच्छन्ति ॥ ११५ ॥

तओ राइणा भणिअं, जहा—

'कस्स हया कस्स गया देसो कस्सत्थि कस्स अत्थि पुरं । अप्पणो धम्मो एयत्थि वज्जरुवमिणं पुणो ॥ ११६ ॥'

एवं भणित्ता जाव राया मूणेण ठिओ ताव न ससुवलं न कोलाहलो किन्तु सबं पमुइअपकीलिअं लोअं

यिच्छइ, जओ—

अवहरइ दुरिरारसिं देइ तहा जयसिरिं च रायाणं । सम्मं जिणिन्दधम्मो तिविहं तिविहेण अणुचिन्नो ॥ १७ ॥
तओ सबे वि सामन्तादओ लज्जाए नभियसुहा पोसहसालाए आगन्तूण पुणरवि धम्मोवगरणाइं गिण्हऊण राय-
समीबे ठिआ । एवं सवय्यथारपोसहं पालित्ता पभाए पोसहं पारित्ता सयलमङ्गलनिलयं जिणिन्दपूअं करित्ता सब-
सामन्तेहिं समं पारणयं निम्मिय सिंहासणे समागओ राया । सेवानिमित्तं आगया अमच्चपमुहा रायपुरित्ता । कओ
तेहिं समं राइणा नियरज्जकज्जविआरो । एगया राया चउरद्विणीए सेणाए संपरिवुडो कलिङ्गदेसाहिबोवरि चलिओ ।
रयणवईदेवी पुण जिणवयणभाविअमई समवणे तिकालं जिणरायपूअणं उभओ कालं छबिहभावस्सयं च करेमाणी दीण-
दुत्थिअजणाणं मणोरहे पूरेमाणी सबहुसासनं रविप्पभ व सवप्पयारेण पभासयन्ती एगया अट्टमीदिणे पडिबन्नपो-
सहवया सयलदिवसं धम्मज्झाणेण गमिऊण संझाए कयावस्सया सज्झायपोरिसिं करित्ता जाव संधारयं पडिलेहेइ ताव
सिरिरयणसेहरं रायं नियपाणवल्लहं तत्थागयं पासेइ । तं तत्थागयं पासित्ता किमेअं एवं जाव झाएइ ताव राया
अणिउमाढत्तो, जहा—‘हे पाणप्पिए ! किं झाएसि ? अहयं रयणसेहरो राया तुह विरहरिगताविअसरीरो तुह सरी-
रसंजोगचन्दणरसेण अप्पाणं सीअलीकालं इत्थागओ मिह, ता पसायं करिऊण पोसहं पारित्ता सबभोगसामग्गि
सज्जीकरेहि, जम्हा मयणमहाज्जेण सवङ्गपीडिओ न सक्केमि तुह संजोगं विणा खणमवि ठिउं, जओ—

कहा.

॥ २५ ॥

संघेसिं रोगाणं पडिआरो अत्थि सत्यनिदिदो । न पुणो सुणीहिं कहिओ मयणमहादाहउवयारो ॥ ११८ ॥
तओ रयणवई भणइ-‘हा नाह ! दुग्गइगमणसच्चकारं एरिसं पावं कहं नायजिणवयणाणं करिउं जुज्झइ ? , जओ-
एवं लोअविरुद्धं जिणवयणठिओ करेइ जो पावं । अमुणियजिणवयणेणं को णु विसेसो हवइ तस्स ॥ ११९ ॥’

तओ राया जंपइ ‘नियपाणवल्लहस्स कए किं किं न किज्झइ कुलवहहिं ? , यत उक्तम्—

“कुलबीणां पतिः पूज्यः पतिर्देवः पतिर्गुरुः । तस्यादेशेन नो कार्या पुण्यपापविचारणा” ॥ १ ॥”.

सा भणइ—

“पुत्त न मित्त कलत्त पट्टु न वल्लह भत्तार । निरयपंडता जीवडा रक्खइ धम्म विचार ॥ १ ॥”

रण्णा भणिअं ‘हे पाणवल्लहे ! तुह सबमणोरहपूरंगं मं रायाणं निविडसिणेहेण पायकमले पडन्तं कहमवगणे-
सि ।’ एवं नाणाविहदीणवयणाइं भणन्तस्स वि रायणो तीए सम्मुहमवि न जया पलोइअं तया राइणा कोवकडार-
नयणेण भणिअं ‘अरे कवडधम्मपरायणे ! जइ मह वयणं न मन्नेसि ता अन्नं इत्थिरयणं परिणिऊण तुह सबस्सं
अवहरिऊण तुमं दासीपए ठावइस्सामि । कहयावि वयणसंविभागमवि न करिस्सामि ।’ एवं रायभणिअं सुणित्ता
संवेगभावजमणा भणइ, जहा—

‘लब्भन्ति विउलभोगा लब्भन्ति सुरिन्दसंपया परमा । लब्भन्ति पुत्तमित्ताणि एगो धम्मो न लब्भई’ ॥ १२० ॥

तओ जाव न मगसावि नियधम्माओ चलइ ताव रायावि खणेण अदिस्सो जाओ । सावि किमेअं इन्दजालं ? किं वा सबं ? एवं झायन्ती खणमेगं निहासुहमणुभविता ववगयनिहा धम्मजागरिअं करेइ, जहा—

सा रिसइहाइधूआ नमणिज्जा सुन्दरी महाभागा । सट्ठिसइस्सा वरिसा विहिओ जीए तवो परमो ॥ १२१ ॥
सा जयउ जणयपुत्ती दससुहवयणेहिं सीलसन्नाहो । जीए गओ न भेयं संकडपडिए वि थोवं पि ॥ १२२ ॥

एवं विमुद्धं पोसइवयमाराहिता पभायावस्सयं करित्ता सासयजिणविम्बाणि वन्दिता पोसहं पारित्ता जिणपूयण-साहम्मियवच्छलदीणदाणाइं धम्ममगगं पयासिऊण सुपत्तदाणं च दाऊण सा पारणं करेइ । पुणरवि एगया तीए चउइसीपोसइववासे कए तत्थेव निवासिणा मयरदाढसामन्तेण परिणीया कणयवईधूआ भणइ—‘हे माय ! मह देवरो पभाए परिणयणमिच्चं चलिस्सइ ताओ घरे न वट्ठइ ता तुमं महसुसुरिगिहगमणसामग्गिं कारवेहि’ । सा भणइ—‘नाहं अज्ज सायज्जं करेमि कारयामि वा, जओ—

गिहिऊण पोसइवयं सावज्जं जो करेइ मूढप्पा । सो देयमणुस्साणं कुन्ठिअजोणिं लइइ नूणं’ ॥ १२३ ॥

तओ सा दुम्मणायमाणा रोयन्ती गया । न पुण रयणवईए सावज्जयत्तावि कया । जओ जुवईओ पुत्तेहिंतो वि चलइतमाए धूआए कज्जत्यं सबं पावं करन्ति कारवन्ति । मणिअं च—

“नारीणं पुण धूआ पुत्तेहिन्तो वि वल्लहा अहिअं । जामाया पूइज्जइ न वह पूइज्जए जम्मा ॥ १ ॥”

पुणरपि पुत्रिमाए पोसेहे पारिए पारणए कए जामाया आगन्तूण भणइ-‘हं हो सासुए ! अवधारहि मह भाया अज्ज परिणेतुं गच्छन्तो वट्ठइ, तेण मह सबपरिअणो पाणिग्गहणुच्छवग्गो वट्ठइ, जेण अज्ज नियपरिवारेण मज्जं दायेहि’ । सा भणइ-‘अज्ज पवदिणं मज्जणारंभं न करेमि न कारवेमि’ । सो भणइ-

“धीअह तित्थि पियारडा कलि कज्जल सिन्दूर । अनइ विसेपि पियारडां दूध जमाई तूर ॥ १ ॥”

सा भणइ-‘मोहमूढाणं एयाइं वल्लहाइं हवन्ति, उत्तमजणाणं पुण देवगुरुधम्मरूवं रयणत्तयं नाणदंसणचरित्त-रूवं वा पाणप्पियं होइ, जओ-

देवो जिणिन्दो जिणरायधम्मो जिणिन्दधम्मम्मि ठिआ सुणिन्दा ।

पाणप्पिए तित्थि वि हुंति एए तिलोअसारे खलु पण्डिआणं ॥ १२४ ॥

जिणिन्दविम्बिं च जिणिन्दवाणी जिणागमज्झयणपरायणा य ।

सन्नाणसमत्तचरित्तरूवं रयणत्तयं वा पुण वल्लहाइं’ ॥ १२५ ॥

तओ सो रुट्ठो भणइ-‘अहो ! मायाधम्मनिए ! जइ मह वयणं न मन्नेसि ता अचरायकन्नापाणिग्गहणं करित्ता तुह धूयं चइऊण आजन्महिअयसछं दाइस्सामि’ । तहावि सा जाव न जंयइ ताव सो वि गओ । अह सिरियण-सेहरो राया कलिङ्गरायं निज्जिणिऊण सरायहाणिं आगओ जाओ अ सबत्थ नयरे महसवो । एगया राइणा रज्ज-

कञ्चचिन्तापरवसेण दिवसे पोसहो न कओ । “पोसहं दुहओ पक्खं एगराई पि न हावए”त्ति आगमवयेणेण रयणी-
पोसहो गिहिओ । तओ विआले आवस्सयं करित्ता सज्जायपोरसिं विहिज्जण जाव पञ्चपरमिट्ठिणो समरेइ ताव रयण-
वईदेवी देवीव सवालंकारजुईए सवओ पोसहसालं उज्जोयन्ती चडुविसयभावभरिअङ्गी समागया भणइ, जहा—
‘हे अज्जउत्त ! पाणपिअ ! अज्ज अहं कयरिउसिणाणा संभाविअपुत्तागमणसमया वट्ठामि । ता पोसहं पारित्ता मह
मणोरहं पूरेहि’ । राया भणइ—‘अज्ज अङ्गीकयपच्चपोसहवओ नाहं इत्थीदंसणमवि करेमि । तुज्झ वि अवगयजिणवय-
णाए इयानिं इत्थागमणं ण जुज्झइ, यतः—

“अन्यमुद्राकृतं पापं लुट्यते जिनमुद्रया । जिनमुद्राकृतं पापं वज्रलेपो भवेद् ध्रुवम् ॥ १ ॥”

“अन्याहनि कृतं पापं मुच्यते पर्ववासरे । पर्वहनि कृतं पापं वज्रलेपो भवेद् ध्रुवम् ॥ २ ॥”

सा भणइ—‘हे नाह ! सखं जाणेमि परं मयणमहाज्जरविवससरीरा न अप्पाणं संधारेउं सक्केमि, यतः—

“तपस्तावज्जपस्तावत्तावद्दर्मत्रिचारणा । यावज्ज्वलति नाक्केपु दहतः पञ्चेपुपावकः’ ॥ १ ॥”

तओ राया—

घन्नो दसरहपुत्तो भरहो नामेण मण्डलाहिबई । जो जुवइसहस्सेहिं वि न खोहिओ विभुभवमि तथा ॥ १२६ ॥
एवं द्वायित्ता काउस्सगंगमि ठिओ, तओ—

सा कामधिसयगिद्धा खोभेद निवं बिरुवरूपेहि । मुरसेलु घ परं नो निमेषमिच्छं पि सो मुदिओ ॥ १२७ ॥
तओ प्यभाए जं करिस्सामि तं जाणेसि चि भणिता गया सठाणं रोसेण घगघगन्ती रयणयई । रायावि निर-
आरं पोमहं पाळित्ता पभाए कयजहोचिअकजो तेयसा सहस्सरस्सि च दिप्पन्तो सहामण्डवंसि सिंहासणे उवचिद्धो

आरं पोमहं पाळित्ता पभाए कयजहोचिअकजो तेयसा सहस्सरस्सि च दिप्पन्तो सहामण्डवंसि सिंहासणे उवचिद्धो
अणेगरायमएहिं सेविज्जमाणो जाय हिं पि रज्जरुच्चं चिन्तेइ ताव उप्यन्नो अन्तेउरमणे कोलाहलो, जहा—

अणेगरायमएहिं सेविज्जमाणो जाय हिं पि रज्जरुच्चं चिन्तेइ ताव उप्यन्नो अन्तेउरमणे कोलाहलो, जहा—
रयणयई पुण देवी गिदिऊणं मारयणभण्डारं । यण्डनरेणं सद्धिं गण्डइ कामाउरा कुचिआ ॥ १२८ ॥

ता राईमरगुरिमा ! धावह धावह नरिन्दसंजुत्ता । पडिऊण पायकमले मन्नावह सयमर्त्तीए ॥ १२९ ॥
पयं कोलाहलं मुणिता मुदिआ रायमगा । रायावि जाय हिं पि चिन्तेइ ताव कम्मावि तग्गतपुरिमयामन्न-
सण्ठिआ दिवहरणिमारूढा रयणीए मइ भणिअं न कयं ता मइ कयं विलोएसु पयं वयन्ती रावणो पुरओ चेय नि-
ग्गया । नरवइणावि चिन्तिअं जहा—

तासिं पावमईणं धिरत्थु नारीण कामतमिआणं । जासिं न को निचट्टइ पिओ निणा विसयगुम्भेहिं ॥ १३० ॥

उक्तं च—

“धिग् नारी कृत्रिमप्रेहा यासां कोऽपि न चलभः । किन्तु कामत्रिमूढानां विषया एव यतनाः ॥ १ ॥”
तओ मइ न एआए कजं, परमन्नहा लोगप्पवाओ भविस्सइ चि द्वायन्तो सेणाए सदिओ निग्गओ अरुयउव-

वासपारणओ तीए माणजत्यं । परं अगओ वचन्तो न पासइ अप्पणो सिन्नं किन्तु केवलमरणं घोरं नाणातरु-
मयं पासइ । हटियणिमारूढा रयणवई वि कत्य वि दूरे कत्य वि आसन्ने गच्छइ । रायावि धेगेण तुरगारूढो वच्चइ
पुट्ठीइ । ता तुरङ्गमो अईवपिचासाकुलो भारिज्जन्तो वि पयमवि न चक्कमइ । तओ रण्णा तुरङ्गमो जाव पाणी-
अं पाइओ ताव विगयजीवो जाओ । रायावि अहो ! कम्मणो विसमगइ चि चिन्तन्तो पायचारेण निगओ, परं
अईवछुहिओ पिचासाकुलो अ न सकइ पयमवि गन्तुं । ताव सरसपक्कसहयारफलभरिअकरणडो एगो बंभणो
सम्मुहं समागओ भणइ ‘भो महाराय ! तुमं छुहा पीडिओऽसि ता गिण्हाहि एआइं अम्बफलाणि करेहि पारंणयं’ ।
राइणा जंपिअं—‘भो भइ ! कयपचक्खाणोऽहं फलाणि आसाइऊण कहमुवरि मुहसुद्धिं करेमि ?’ । ताव अन्नो जलभरि-
यभायणहत्यो को वि बंभणो तत्य समागओ भणइ—‘करेहि फलेहिं पारणयं । उवरि एएण जलेण मुहसुद्धिं तुह कारयि-
त्तामि’ । राइणा भणिअं—‘एअं सच्चित्तजलं पाणविगमे वि ण पिमामि कइयवि विसेसओ अज्ज पवदिजे’ । तेहिं
कहिअं—‘हं हो अजाणसेहर ! छुहाए तिण्हाए य तुह पाणे निगच्छिस्सन्ति’ । राजा भणइ—

‘पाणेहि समं रजं वच्चउ लच्छीए संजुआ दइआ । मा गच्छउ पवत्रयं कयावि सिवसुक्खफलबीजं ॥ १३१ ॥
अवि य—

“गहिऊण पवनियमे जो भअइ निअपमायदोसेणं । सो दुक्खसहस्संभरिअं पामइ तिरियत्तणं षडुआ ॥ १ ॥”

तेणाहं पद्यवयं पाणचाण वि नेव भल्लेमि । तुम्हे वि धरह एवं जइ इच्छइ अप्पणो सुक्खं' ॥ १३२ ॥

तओ तेहिं भणिअं—'एगागी तुमं कत्थ पयासि ? ।' तेण भणिअं—'कावि एगा जुगई एगेण पुरिसेण सह गच्छन्ती तुम्हेहिं दिट्ठा' । तेहि वि भणिअं—'अगओ सहयारतले केणावि तरुणपुरिसेण रममाणी वट्ठइ' । रायावि एवं वयणं सुणिउण लज्जाभरेण नमियवयणरुमलो चिन्तेइ, अहो ! जईवगहणं इत्थीणं चरित्तं, जओ—

“जे निम्मलबुद्धिधरा जाणन्ति रणेण सद्यसत्थाइं । ते वि महिलाण चरिअं नाढं तीरन्ति नो कइआ ॥ १॥”

जा जाणइ जिणवयणं कुणइ तहा विविहधम्मकिचाइं । सावि हु विसयपसत्ता सुच्चइ लज्जं पि धम्मं पि ॥ १३३ ॥
तहावि मा दुग्गइ गमणं भवउ त्ति गन्तूण एवं पडिवोहेमि, जओ—

जो अन्नं पावरयं पडिवोहइ सुद्धधम्मबुद्धीए । तस्स पुण वोदिलामो सुलहो बुज्जा परमवम्मि ॥ १३४ ॥

जाव एवं चिन्तिऊण कइपयपयाइं गच्छइ ताव न अरणं न तं वंभणजुअलं पिच्छइ राया । किन्तु निअआयासे रयणमयसिंहासणठं सयलराईसरअमचाइपरिवारपरिवरिअं रयणवईपट्टेदेवीसंजुअं अध्याणं पासइ । तओ किमेअं इन्दजालं जायं किं वा सचमिचाइझायमाणस्स रयणवईसहियस्स रयणसेहरारायस्स उवरि पच्चवन्नसुरहिसरसकुसुम-
बुद्धिं करित्ता चलचवलकुण्डलधरो मउडदिच्चसिरो हारद्धहारविरायन्तगच्छत्थलो पलंववणमालधरो को वि देवो पुरओ होऊण भणइ—'भो महाराय ! ममं अभिजाणेसि' । राया भणइ—'तुमं को वि देवोऽसि नाहं सम्मं अभिजा-

णामि' । तओ मन्तिरूवं करित्ता पुरओ ठिओ भणइ-‘इयाणिं जाणेसि’ । राइणा भणिअं-‘तुमं मइसारो नाम मन्ती मह रज्जधुरंधरो परलोगं गओ कहमागओ ?’ । सो भणइ-‘अहयमाराहियपवधम्मो वंभलोए महिहिओ देवो जाओ । अन्तोमुहुत्तपज्जत्तेदहो देवदेवीगणेण अभित्युच्चमाणो कयअभिसेआइसवकिचो विमाणचेईअसासयजिण- पडिमाणं अट्ठप्पओरेहिं पूअं विहिऊण जाव सहामण्डवे सिंहासणे निविट्ठो ताव देविन्दो देवगणसंपरिवुडो महा- विदेहे पुक्खलावईयिजए पुण्डरिकणीए नयरीए विहरमाणं वरकेवलनाणदंसणधरं सिरिसीमन्धरं तित्थकरं पणमिउं पइट्ठिओ । अहमवि तयादेसेण सहगओ । वन्दिओ भयवं तिलुक्कनाहो । निरुविअं च भगवया धम्मदेस- णाए पवसरूवं, जहा—

धम्मो जिणिन्दभणिओ कायवो उत्तमेण पइदिवसं । जम्हा जीवाण पुणो सुदुल्लहा धम्मसामग्गी ॥ १३५ ॥
जइ सवया न पारह धम्मं काऊण सयलसुहभूलं । ता पव्वेसु करिज्जा जिणिन्दभणिएसु सव्वेसु ॥ १३६ ॥
धम्मस्स अणुट्ठाणं नियमा पव्वेसु जो कुणइ निचं । अणवरयं पुण झाणं जायइ धम्मस्स तस्स मणे ॥ १३७ ॥
पव्वेसु कीरमाणो धम्मो भावेण होइ अणन्तगुणो । अन्नदिणविहिअधम्माणुट्ठाणफलाउं पायणं ॥ १३८ ॥

एवं पव्वमाहणं मुणिऊण देविन्दो विन्नवेइ-‘भयवं ! को वि इयाणिं पव्वाणुट्ठाणे सुदढचित्तो वट्ठइ’ । सामिणा आइट्ठं-‘बहवे जीवा । विसेसओ पुण भरहखित्ते रयणपुरे नयरे रयणसेहरो णाम राया सयलदेवासुरगणेणावि अलु

भियचित्तो महासत्तो तस्म पट्टदेवी रयणवई अ' । तओ एवं तित्थयरभणिअं निअसामिणो गुणुक्कित्तणं सुणित्ता हरिसवसचिसप्पमाणहिअओ इत्थागन्तूण परचक्कागमणाइइंजालं देवसत्तीए दरिसिऊण तुम्हाणं सत्तपरीक्खणं काहं, परं तुम्हेहिं जिणिन्दभणिअस्स संवाओ कओ । तओ धन्ना तुम्हे जेसिं जिणिन्दो सुरासुरपरिसाए पसं-
सेइ, जओ—

सो चेव होइ धम्मो परमत्थेण वि मुत्तिसुक्खकरो । जं वीयरायपमुहा अणुमन्नइ उत्तमा पुरिसा ॥ १३९ ॥

सधो वि होइ धम्मे निरओ पाएण सुक्खसमयम्मि । आवयपडिओ को गिडु विरल चिअ होइ धम्मपरो' ॥ १४० ॥

एवं मन्तिदेवो तेसिं पसंसिऊण पणां च काऊण सधसोहगकरं रोगसोगहरं च दिवालङ्कारं राइणो रयणवई-
देवीए समप्पिऊण देवलीगं गओ । रायावि सधप्पयारसंजायदढधम्माणुरागो सदेवमणुआसुरस्स वि तिलोअस्स निगगन्थाओ पावयणाओ अणइक्कमणिज्जो । अयमेव निगगन्थे पावयणे अट्ठे सेसे अणट्ठे त्ति भाविअमइओ सवत्थ निअजणवए लोए धम्मं कारायेइ अमारिपडहं च धोसायेइ । पोसहपारणएसु सावयाणं वच्छं च करेइ, जओ—

जिणसासणस्स सारं जीवदयानिगगहो कसायाणं । तह साहम्मिअवच्छं भणन्ति मुणिणो मुणिअत्तत्ता ॥ १४१ ॥

रयणवई वि मज्झिमासससिजिणधम्मरत्ता तित्थजत्तारहजत्ताकरणसधंगपवित्ता चेइयसाहुपूयारया दीणाइलोअ-
जहोचिअदानपरायणा अणवरयं जिणवयणभाविअमई अईवसुद्धं सम्महंसणं विनिम्मिय आसन्नसिद्धिपत्तमुवचिणेइ,

जायि' । तओ मन्तिरुत्तं करित्ता पुरओ ठिओ भणइ-‘इयाणिं जाणेसि’ । राइणा भणिअं-‘तुमं मइसारो नाम मन्ती मह रज्जधुरंधरो परलोगं गओ कहमागओ ?’ । सो भणइ-‘अहयमाराहियपवधम्मो बंभलोए मइहिओ देवो जाओ । अन्तोमुहुत्तपज्जत्तेहो देवेदधीगणेण अभित्थुवमाणो कयअभिसेआइसवकिचो विमाणचेईअसासयजिण- पढिमाणं अट्ठप्पओरेहिं पूअं विहिऊण जाव सहामण्डवे सिंहासणे निविट्ठो ताव देविन्दो देवगणसंपरिवुडो महा- विदेहे पुक्खलावईविजए पुण्डरिकणीए नयरीए विहरमाणं वरकेवलनाणदंसणधरं सिरिसीमन्धरं तित्थकरं पणमिउं पइट्ठिओ । अहमवि तयादेसेण सहगओ । वन्दिओ भयवं तिलुक्कनाहो । निरुविअं च भगवया धम्मदेस- जाए पवसरुत्तं, जहा—

धम्मो जिणिन्दभणिओ फायवो उत्तमेण पइदिवसं । जम्हा जीवाण पुणो सुदुल्ला धम्मसामग्गी ॥ १३५ ॥
जइ सबया न पारह धम्मं काऊण सयलमुहमूलं । ता पवेसु करिआ जिणिन्दभणिएसु सवेसु ॥ १३६ ॥
धम्मस्स अणुट्ठाणं नियमा पवेसु जो कुणइ निबं । अणवरयं पुण ज्ञाणं जायइ धम्मस्स तस्स मणे ॥ १३७ ॥
पवेसु कीरमाणो धम्मो भावेण होइ अणन्तगुणो । अन्नदिणविहिअधम्माणुट्ठाणफलाउं पाएणं ॥ १३८ ॥

एयं पवमाहएयं मुणिऊण देविन्दो विन्नवेइ-‘भयवं । को वि इयाणिं पवाणुट्ठाणे सुदढचित्तो वट्ठइ’ । सामिणा आण्डं-‘पइवे जीवा । विसेसओ पुण भरइखित्ते रयणपुरे नयेरे रयणसेहरो नाम राया सयलदेवासुरगणेजावि अखु

भियचित्तो महासत्तो तस्स पट्टेदेवी रयणवई अ' । तओ एवं तित्थयरभणिअं निअसामिणो गुणुक्कित्तणं सुणित्ता हरिसक्खसविसप्पमाणहिअओ इत्थागन्तूण परचक्कागमणाइइंजालं देवसत्तीए दरिसिऊण तुम्हाणं सत्तपरीक्खणं काहं, परं तुम्हेहिं जिणिन्दभणिअस्स संवाओ कओ । तओ घन्ना तुम्हे जेसिं जिणिन्दो सुरासुरपरिसाए पसं-
सेइ, जओ—

सो चेव होइ धम्मो परमत्थेण वि मुत्तिसुक्खकरो । जं वीयरायपमुहा अणुमन्नइ उत्तमा पुरिसा ॥ १३९ ॥

सवो वि होइ धम्मे निरओ पाएण सुक्खसमयम्मि । आवयपडिओ को त्रिहु विरल चिअ होइ धम्मपरो' ॥ १४० ॥

एवं मन्तिदेवो तेसिं पसंसिऊण पणामं च काऊण सवसोहग्गकरं रोगसोगहरं च दिवालङ्कारं राइणो रयणवई-
देवीए समट्ठिऊण देवलोगं गओ । रायावि सवप्पयारसंजायदढधम्माणुरागो संदेवमणुआसुरस्स वि तिलोजस्स निगन्थाओ पावयणाओ अणइक्कमणिज्जो । अयमेव निगन्थे पावयणे अट्टे सेसे अणट्टे त्ति भाविअमइओ सवत्थ निअजणवए लोए धम्मं कारावेइ अमारिपडहं च घोसावेइ । पोसहपारणएसु सावयाणं वच्छलं च करेइ, जओ—

जिणसासणस्स सारं जीवदयानिग्गहो कसायाणं । तह साहम्मिअवच्छलं भणन्ति सुणिणो सुणिअतत्ता ॥ १४१ ॥

रयणवई वि मझिट्ठरागसरिसजिणधम्मरङ्गा तित्थजत्तारहजत्ताकरणसंघंपवित्ता चेइयसाहुपूयारया दीणाइलोअ-
जहोचिअदाणपरायणा अणवरयं जिणवयणभाविअमई अईवसुद्धं सम्मदंसणं विनिम्मिय आसन्नसिद्धिपत्तमुवचिणेइ,

जो सोहइ सम्मतं गुणानुरागाइपमुहदेऊहिं । सो लखिखज्जइ जीवो विउसेहिं परिचसंसारी ॥ १४२ ॥

एवं ते दुण्ह वि पइदिणपवहुमाणजिनिन्दधम्माराहणानुरागा सम्मं सावगधम्मं आराहन्ता सयलमहिमण्डलं जिनिन्दमन्दिरमण्डलं कारयन्ति । जिणाणाए सत्तसु धम्मखित्तसु निअं धण वीअं वयन्ति । संपूरिअजहिच्छियमणोरहे सबे जणवयजणे करिंति । एवमणेगवरिससहस्साइं जम्मन्तरोवज्जिअसुकयतरुफलं पच्चविहसुहसंजुत्तं रत्नं पालित्ता तिविहं तिविहेण पच्चपच्चनियमे आराहित्ताऽवसाणे कयसमयउचिअसवधम्मकज्जो सुहझाणेण मलमयमसुइं च मणुअसरीरं चइत्ता अबुअदेवलोगम्मि इन्दसामाणियेदेवो महिद्धिओ महाणुभावो महासुक्खो संपन्नो । रयणवई वि तहेव कयसवधम्मकज्जा ईसाणे देवलोए उक्किट्ठिईए देवी परमदिवाणुभावा दिवसोदग्गसारा जाया रयणसे-
हरारायस्स उवभोगजुग्गा ।

इत्थन्तरे सिरिगोयमसामी भणइ—‘भयवं ! सो राया कइया परमपयं लहिस्सइ’ । जिणिन्दो भणइ—‘इहेव भरह-
छित्ते तम्मि चेव नयरे महारायकुले जम्मं पाविऊण जिणपासे दिक्खं पडिबज्जिऊण तिन्नि वि जीवा केवलनाणिणो
सिद्धिं गमिस्सन्ति ।’ अओ तारिसं पवदिणं पालिअवं जारिसं एएहिं पालिअं । जे जीवा एअं कइं सोऊणं सिरि-
पवदिणं पडिबज्जन्ति ते आसन्नभवा नायवा । एवं सिरिवद्धमाणजिनिन्ददेसियं सिरिरयणसेदरमहारायचरियं

सोऊणं बहवे जणा पवदिणेसु चिगइसचित्ताइवज्जणाइनियमे पडिवज्जिऊण परमाणन्देण्णन्दिया जिणरायं पणमिऊण
नियनियठाणं संपत्ता । सिरिवीरजिणेसरो वि नवहेमकमलेसु पायकमलं ठवन्तो सुरासुरकोडिसंसेविअपयपीढो सुव-
णत्तयपडिवोहणसमत्थो सयलजीयलोयसुहहेक अन्नत्थ समोसरिओ ।

एवं जो आणाए धम्मं पवेसु जिणवरुहिट्ठं । तिगरणसुद्धं पालइ सुरासुरेहिं पि अक्खुहिओ ॥ १४३ ॥
सो लहिऊण समिद्धिं मणइट्ठं रयणसेहरनिव च । पावइ कमेण सिद्धिं केवललल्लिं वरेऊणं ॥ १४४ ॥
जइ पसुभवम्मि एवं पवदिणं पालिअं कुणइ सुक्खं । ता जइ मणुअभवम्मि पालिज्जइ जेहिं भावेणं ॥ १४५ ॥
इन्दययं चक्किपयं अहमिन्दपयं तेहेव परमपयं । ते पावन्ति कमेणं तिलोअलोआण गमणिज्जा ॥ १४६ ॥
सुणिऊणमेवमेयं चरियं सिरिरयणसेहरनिवस्स । पच्चसु पवेसु सया कायवो उज्जमो धम्मो ॥ १४७ ॥
एयं रयणयईए चरिअं तह रयणसेहरनिवस्स । निसुणिज्जन्तं जायइ भविआणं बोहिलाभत्थं ॥ १४८ ॥
सिरिचित्तकूडनयेरे जिणभवणसएहिं सबओ भरिए । सिरिजयचन्दमुणीसरसीसेण सुअस्स भत्तीए ॥ १४९ ॥
पागयवन्धेण कहा लिहिआ जिणहरिससाहुणा एसा । ता णन्दउ जियलोए जाव जयइ वीरजिणतित्थं ॥ १५० ॥

॥ इइ रयणसेहरनरवइकहा सम्मत्ता ॥

अथावधि मुद्रयित्वा प्रकाशं प्रापितानां प्राकृत-संस्कृत-ग्रन्थरत्नानां सूचीपत्रम् ।

- १ समवसरणसूचः
- २ छुट्टकभचकरणम्
- ३ लोकमालिका
- ४ योनिस्तवः
- ५ काकसप्तिका
- ६ देहस्थितिलवो लण्यल्पबहुवं च
- ७ सिद्धदण्डिका
- ८ कायस्वित्तिलवः
- ९ भावप्रकरणम्
- १० नवतरवप्रकरणं (भाष्यविद्वत्तिसमलंकृतम्)
- ११ विचारपञ्चाशिका
- १२ बन्धषट्त्रिंशिका
- १३ परमाणु-पुत्रल-निगोदषट्त्रिंशिका
- १४ भावकप्रतभङ्गप्रकरणम्
- १५ वैश्ववन्दनादिभाष्यपत्रम्

सटीकः	११ सिद्धपञ्चाशिका	सटीका
सटीकम्	१७ अन्नायडण्डकुलकम्	सटीकम्
सटीका	१८ विचारसप्तिका	सटीका
सटीका	१९ अल्पबहुलवर्गभित्तवीरस्तवनाभि	सटीकम्
सटीका	२० पञ्चसूत्रम्	सटीकम्
सटीकः	२१ जन्मूत्सामिचरिपत्रम्	
सटीका	२२ रत्नपालनृपकथानकम्	
सटीकः	२३ सुकृतावली	
सटीकम्	२४ सेवदूतसमस्यलोलः	
	२५ चेतोदूतम्	
सटीका	२६ अष्टाङ्गिकाव्याख्यानम्	
सटीका	२७ चम्पकमालाकथानकम्	
सटीका	२८ सम्भवसकौमुदी	
सटीकम्	२९ आङ्गुणविवरणम्	
सटीकम्	३० धर्मरत्नप्रकरणं (लोपकटीकया समलंकृतम्)	

- ३१ कल्पसूत्रं (मुबोधिकानाङ्ग्या ढीकथा भूषितम्)
 ३२ उषराध्ययनं (भावविजयगणित्रिरचितढीकयोषेतम्)
 ३३ उपदेशसप्तिका
 ३४ कुमारपालमन्त्रः
 ३५ आचारोपदेशः
 ३६ रोहिण्यनोकचन्द्रकथा
 ३७ ज्ञानसाराङ्कं (ज्ञानमञ्जरीनाङ्ग्या ढीकथा समलंकृतम्)
 ३८ गुरुगुणपद्मिनापद्मिशिकारुलकं (दीपिकया भूषितम्)
 ३९ समयसारप्रकरणं (स्वोपज्ञन्यालवोषेतम्)
 ४० मुकुतसागरम्
 ४१ धर्मलकथा
 ४२ धन्यकथानकम्
 ४३ प्रतिमाशासकम्
 ४४ अदुर्दिनतिस्तुतिसंग्रहः
 ४५ रोहिणेयकथा
 ४६ क्षेत्रसमासप्रकरणं (स्वोपज्ञढीकया भूषितम् ।)
 ४७ आद्यविधिः (विधिकौमुदीनाङ्ग्या धूपयोषेतः)

सढीकम्

४८ गृहरसंग्रहणी

४९ यद्दर्शनसमुच्चयः

५० पञ्चसंग्रहः

५१ मुकुतसंकीर्तनमहाकाव्यम्

५२ चातारः प्राचीनकर्मग्रन्थाः

५३ समयोपससतिः

५४ संस्कृतकुलपमाला

५५ सामाचारीप्रकरणं (स्वोपज्ञढीकया भूषितम्)

५६ कलनावज्ञायुधनाटकम् ।

५७ कुमारपालचरित्रमहाकाव्यम् ।

५८ महावीरचरित्रं

५९ कौमुदीमित्राणन्दनाटकम् ।

६० प्रबुद्धरोहिणेयम्

६१ घर्मोद्गुदयम्

६२ पञ्चतिमन्थीप्रज्ञापनानुनीयपदसंग्रहणीप्रकरणे

६३ रयणसेदरीकहा

६४ मेघनूतमहाकाव्यं

सढीका

मुद्रपमाणः

मुद्रपमाणः

सढीकाः

सढीका

महाकृतम् ।

मुद्रपमाणम् ।

सावर्णिके

मुद्रपमाणम्

महाकृता

सढीकम्

॥ सम्मत्तेमा रयणसेहरी-कहा ॥